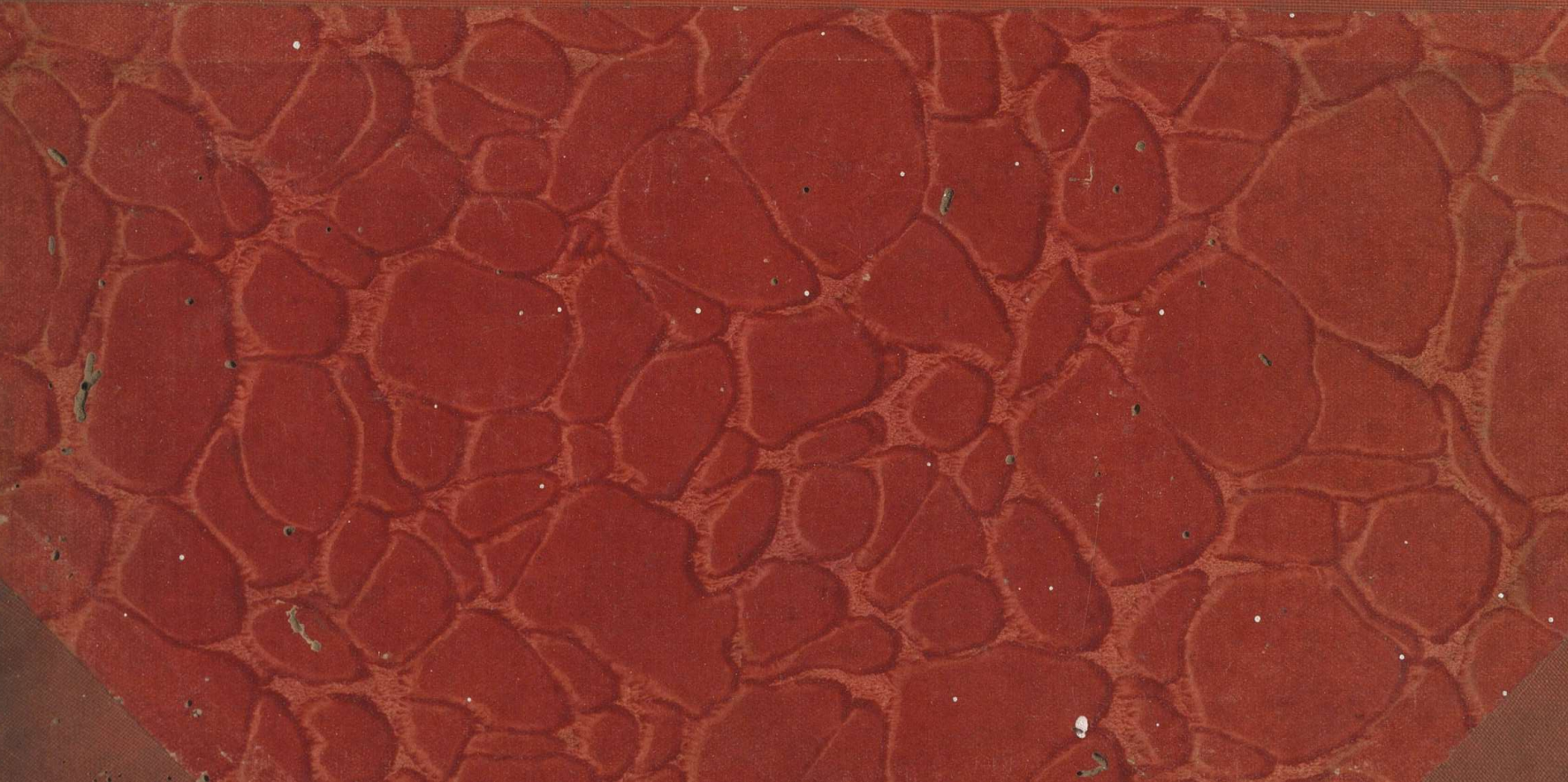
032:1K655 F6 MOKSHADAYAKAM

MUL
044953

Madras University Library.

Date Label.

032:1K65:5

Ac. No. 44953 Cl. No. F6

This book should be returned on or before the date last marked below.

SRI MULAM MALAYALAM SERIES.

No. XIII.

MOKSHADAYAKAM

(Kilipattu)

EDITED

WITH AN INTRODUCTION

BY

KOLATTERI SANKARA MENON, M. A., L. T.,

Director of Ayurveda, Travancore

and

Curator for the Publication of Malayalam Manuscripts.

UNIVERSITY LIBRARY MADRAS 11 MAY 1926

PUBLISHED UNDER THE AUTHORITY OF THE GOVERNMENT OF TRAVANCORE.

TRIVANDRUM:
PRINTED BY THE SUPERINTENDENT, GOVERNMENT PRESS,
1926.

[Price ch. 8.

All Rights Reserved.

UNIVERSITY LIBRARY
- 2 SEP 1945
MADRAS

1
44953
3240
032:1K65:5
F6

UNIVERSITY LIBRARY
-2 SEP. 1945
MADRAS

അവതാരിക.

വേദത്തിന്റെ പൂർവ്വകാണ്ഡമായ കർമ്മകാണ്ഡത്തിൽ വിധിച്ചിരിക്കുന്ന കർമ്മങ്ങളുടെ നിരന്തരാനുഷ്ഠാനംകൊണ്ടു ചിത്തശുദ്ധി വന്നിട്ടുള്ള മഹാന്മാരുടെ ജ്ഞാനദൃഷ്ടിയെ ജ്ഞാനകാണ്ഡം തെളിക്കുന്നു. ഇപ്രകാരമുള്ള ജ്ഞാനസമ്പന്നന്മാരായ മഹാന്മാർ സാധാരണമായി ഗൌരവതരമായ വേദാന്തശാസ്ത്രത്തെ ലൌകികരീത്യാ പ്രതിപാദിച്ചു ലോകർക്ക് അതിൽ അഭിരുചിയുണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുന്നകാര്യത്തിൽ അത്യന്തം തല്പരന്മാരാകുന്നു. എന്നാൽ കാഠിന്യമേറിയ വേദാന്തതത്വങ്ങളെ മറവുള്ളവരെ ധരിപ്പിക്കുന്നകാര്യം കേവലം ദുസ്സാധമാണെങ്കിലും, ജീവകാരുണ്യംഹേതുവായിട്ട് അതിനുള്ള ലഘൂപായങ്ങളെ അവർ വിചിന്തനംചെയ്യാതിരുന്നിട്ടില്ല. അവരുടെ ചിന്താഫലമായി ലോകത്തിലേപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ലൌകികമാർഗ്ഗത്തിന് 'അനുസന്ധാനം' എന്നു പേർ. കാമക്രോധാദികളെ പാത്രങ്ങളായിക്കല്പിച്ചു ലൌകികരീതിയിൽ വേദാന്തശാസ്ത്രത്തെ നാടകമായി എഴുതിയിരിക്കുന്ന പ്രബോധചന്ദ്രോദയം 'അനുസന്ധാന'ത്തിനു ഒരു ഉത്തമദൃഷ്ടാന്തമാകുന്നു.

ശ്രീകൃഷ്ണമിശ്രയതീന്ദ്രന്റെ ഈ കൃതിയെത്തുടർന്നു പലരും കൃതികൾ എഴുതീട്ടുണ്ട്. പ്രബോധചന്ദ്രോദയം അദ്വൈതസിദ്ധാന്തങ്ങളെ പ്രതിപാദിക്കുന്നതുപോലെ വേദാന്തദേശികാചാര്യരുടെ 'സങ്കല്പസൂര്യോദയം' വിശിഷ്ടാദ്വൈതമതസിദ്ധാന്തങ്ങളെ വ്യഞ്ജിപ്പിക്കുന്നു. പാത്രങ്ങളുടെ തന്മയത്വം, രസസ്ഫൂർത്തി, ഘടനാചാതുര്യം മുതലായ ഗുണങ്ങളെക്കൊണ്ടു ശ്രീകൃഷ്ണമിശ്രയതീന്ദ്രന്റെ പ്രബോധചന്ദ്രോദയം വേദാന്തദേശികാചാര്യരുടെ സങ്കല്പസൂര്യോദയത്തെ അതിശയിച്ചിരിക്കുന്നു. ചന്ദ്രോദയത്തെ നിഷ്പ്രഭമാക്കുവാനായിട്ടുണ്ടാക്കിയ സൂര്യോദയം താനേതന്നെ ചന്ദ്രപ്രഭയിൽ അസ്തമിച്ചുപോയി. സങ്കല്പസൂര്യോദയത്തിലുണ്ടായിരുന്ന കവിയുടെ സങ്കല്പം കേവലം നഷ്ടമായിത്തീർന്നു എന്നതന്നെ പറയാം.

പണ്ഡിതാദൃതമായ പ്രബോധചന്ദ്രോദയത്തിനു ക്രമേണ പ്രസിദ്ധിയുണ്ടായിത്തീർന്നു. ഇതിനെ പല മഹാന്മാരും പല

ഭാഷകളിലും തർജ്ജമചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അദ്വൈതസിദ്ധാന്തങ്ങളെ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ നാടകത്തിനു കാലക്രമേണ പ്രാമാണ്യവും സിദ്ധിച്ചു. അതിനാൽ അതിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന വിഷയങ്ങളെ പ്രകാരാന്തരേണ പല ഭാഷകളിലും സംക്രമിപ്പിച്ചുതുടങ്ങി. ഇങ്ങനെ മലയാളഭാഷയിലേക്കുള്ള ഒരു സംക്രാമണമാണ് പ്രകൃതപുസ്തകമായ മോക്ഷദായകം.

കിളിപ്പാട്ടുരീതിയിൽ എഴുതിയിരിക്കുന്ന മോക്ഷദായകം, പ്രബോധചന്ദ്രോദയംനാടകത്തിലെ ആശയങ്ങളെ കവി നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലാക്കി അവയെ സ്വതന്ത്രമായി എഴുതീട്ടുള്ള ഒരു കൃതിയാകുന്നു. ആശയങ്ങളെ പുഷ്ടിപ്പെടുത്തുന്നതിനായി വിഷയങ്ങളെ നമ്മുടെ കവി പ്രത്യേകരീതിയിൽ ഭംഗിയായി ക്രമപ്പെടുത്തിവെച്ചിട്ടുണ്ട്. കവിയുടെ സ്വാതന്ത്ര്യബുദ്ധിയും വിഷയജ്ഞാനവും സർവത്ര സ്പഷ്ടമായിക്കാണാം.

നാടകത്തിൽ രംഗത്തിൽ അഭിനയിച്ചുകാണിക്കുവാൻ പാടില്ലാത്തതായ യുദ്ധം മുതലായ വിഷയങ്ങളെ കിളിപ്പാട്ടിൽ വളരെ ചമല്ക്കാരമായി വണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. വിഷയഗൌരവത്തെമാത്രം മുൻനിത്തി എഴുതിയിരിക്കുന്ന കവി സദാ സൂക്ഷ്മവ്യമായ ചില സംഗതികളെ ചില സ്ഥലങ്ങളിൽ മറന്നുപോയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽത്തന്നെ അതെല്ലാം ക്ഷന്തവ്യമാകുന്നു.

കാഠിന്യമേറിയ വേദാന്തവിഷയത്തിൽ പ്രവേശനം സിദ്ധിക്കുന്നതിനു മോക്ഷദായകം പ്രത്യേകം മനസ്സിരുത്തി വായിക്കേണ്ടതാകുന്നു. വിഷയത്തിന്റെ സ്ഫുടപ്രതിപത്തിക്കുവേണ്ടി അതിന്റെ ഒരു സംക്ഷേപം താഴെ ചേർക്കുന്നു.

കർമ്മമാകുന്ന കല്പവൃക്ഷത്തിൽ ദേഹം എന്നു പേരായിട്ടൊരു ദ്വീപുണ്ട്. ഈ ദ്വീപിലെ രാജധാനിയുടെ പേർ മാനസസരസിജമെന്നാകുന്നു. ഇതിന്റെ ചുറ്റുമുള്ള ഏഴു കോട്ടകളാകുന്നു ചർമ്മാദികൾ. ഇതിൽ അന്നപ്രാണാദികളായ പഞ്ചകോശങ്ങൾ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ഇഡാദി മൂന്നു ജയസ്തംഭങ്ങളും, സത്വാദി മൂന്നു പാശങ്ങളും ഇതിലുള്ളവയാണ്. മൂലാധാരാദി പന്ത്രണ്ടു നിലയുള്ളതാണ് രാജധാനി. മാനസരാജാവു് ഈ രാജധാനിയിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. രാഗദ്വേഷാദികൾ രാജാവിന്റെ ദുർമ്മന്ത്രികളും, ഭക്തിശ്രദ്ധാദികൾ സന്മന്ത്രികളുമാകുന്നു. പൂർവ്വപുണ്യമാകുന്നു രാജാവിന്റെ ദേശികൻ. രാജാവിനു പ്രവൃത്തിയെന്നും നിവൃ

ത്തിയെന്നും രണ്ടു പ്രതിമാരുണ്ട്. മഹാമോഹവും വിവേകവും യുവരാജാക്കന്മാരാകുന്നു. ശ്രോത്രാദികളായ ഇന്ദ്രിയങ്ങളാകുന്നു പ്രജകൾ. രാജാവിന്റെ മാതാവിന്നു മഹാമായയെന്നും പിതാവിന്നു് ആത്മാവു് എന്നും പേർ. മഹാമോഹം, രാഗം, ദ്വേഷം, കാമം, ക്രോധം, ലോഭം, മദം, മാത്സര്യം, ഈർഷ്യ, ഡംഭം, അഹംകാരം മുതലായവ പ്രവൃത്തിയുടേയും വിവേകം, വിരക്തൻ, സന്തോഷം, സമചിത്തൻ, സത്യബുദ്ധി, സമബുദ്ധി, ഭക്തി, ശ്രദ്ധ മുതലായവ നിവൃത്തിയുടേയും സന്താനങ്ങളാകുന്നു.

വിവേകത്തിന്നു സൈന്യം അഷ്ടാംഗവും, ഭക്തി സേനാപതിയും, കാശീദേശം ബ്രഹ്മപദവും ആകുന്നു. വിവേകദൂതനാണു് ശ്രദ്ധ. അഹങ്കാരമാണു് മഹാമോഹത്തിന്റെ സേനാപതി. ഭക്തിയുടെ അസ്ത്രം അഹങ്കാരത്തെ നശിപ്പിക്കുന്ന അദ്വൈതാസ്ത്രമാകുന്നു. ദേഹോഹംബുദ്ധി അഹങ്കാരാസ്ത്രമാകുന്നു. നാസ്തി, നഭാതി, അന്തം, ആദി, അസത്യം ഇത്യാദി മഹാമോഹത്തിനും, ശ്രുതി, അസ്തി, ഭാതി, അനന്തം, അനാദി, സത്യം ഇത്യാദി വിവേകത്തിനും അസ്ത്രങ്ങളാണു്. നരയൻ, വെള്ളെഴുത്തൻ, കുരയൻ, ദന്തഹീനൻ, ജരയൻ മുതലായവർ ശത്രുരാജാക്കന്മാരാകുന്നു.

നിവൃത്തിപുത്രന്മാരായ വിവേകാദികൾക്കു് അവകാശമുള്ള പിതൃസ്ഥാനമാകുന്നു നമ്മദാദിപുണ്യസ്ഥാനം. പ്രവൃത്തിപുത്രന്മാർ അതിനെ അടക്കി കൊട്ടക്കാതിരിക്കുന്നു. ഇതു നിമിത്തം പ്രവൃത്തിപുത്രന്മാരും, നിവൃത്തിപുത്രന്മാരും തമ്മിൽ ഭയങ്കരമായ യുദ്ധത്തിന്നു് ഇടയായി. കാമനും വിരക്തനും, ദുഷ്ടാമനും നിഷ്ടാമനും, അഹങ്കാരവും ഭക്തിയും, ലോഭനും ദയാശീലനും, മദവാനും ദമനും, മാത്സര്യനും ശമനും, ഈർഷ്യയും സന്തോഷവും, തമ്മിൽ എതിർക്കുന്നു. ഒടുവിൽ നിവൃത്തിപുത്രന്മാർ പ്രവൃത്തിപുത്രന്മാരെ വധിക്കുന്നു. 'ദേഹോഹ'മെന്ന ശരത്തിനു 'നദേഹാസ്ത്ര'വും 'ഇന്ദ്രിയാസ്ത്ര'ത്തിനു 'അനിന്ദ്രിയാസ്ത്ര'വും 'പ്രാണാസ്ത്ര'ത്തിനു 'നപ്രാണാസ്ത്ര'വും 'മാനസാസ്ത്ര'ത്തിനു 'നമാനസാസ്ത്ര'വും 'ബുദ്ധ്യസ്ത്ര'ത്തിനു 'നബുദ്ധ്യസ്ത്ര'വും പ്രത്യസ്ത്രങ്ങളാകുന്നു. ഇതുപോലെ അന്തം, ആദി, അനിത്യം, ആശ, ഭിന്നം, മുതലായവയ്ക്കു് അനന്തം, അനാദി, നിത്യം, നിരാശ, അഭിന്നം മുതലായവയും പ്രത്യസ്ത്രങ്ങളാണു്.

നിവൃത്തിപുത്രന്മാർ പ്രവൃത്തിപുത്രന്മാരെ വധിച്ച വർത്തമാനംകേട്ടിട്ട ചാർവ്വാകൻ, കാപാലികൻ, നഗ്നൻ, ദിഗംബരൻ മുതലായവർ സൈന്യത്തോടുകൂടി നിവൃത്തിപുത്രന്മാരോടെതിക്കുന്നു. ഒടുവിൽ നിവൃത്തി പ്രവൃത്തിയെ വധിക്കുന്നു.

ഇതിന്റെ കർത്താവാരെന്നോ ഏതുദിക്കുകാരനെന്നോ അറിവാൻ ഗ്രന്ഥത്തിൽനിന്നും യാതൊരുമാർഗ്ഗവുമില്ല. ഗ്രന്ഥകർത്താവിനെക്കുറിച്ചു കിളിപ്പാട്ടിൽ യാതൊന്നുംതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടില്ല. വടക്കൻദിക്കുകളിൽ സാധാരണ പ്രചാരമില്ലാത്ത ചില തെക്കൻവാക്കുകളേയും തെക്കൻതിരുവിതാംകൂറിൽ ധാരാളം പ്രചാരമില്ലാത്ത ചില വടക്കൻവാക്കുകളേയും ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഉപയോഗിച്ചുകാണുന്നുണ്ട്. മോക്ഷദായകം എഴുതിയതു തന്റെ പ്രശസ്തിക്കോ യശസ്സിനോ വേണ്ടിയല്ല. പ്രബോധചന്ദ്രോദയം മുതലായ ഗ്രന്ഥങ്ങളെ അഭ്യസിച്ചിട്ടുള്ള ഈ ഗ്രന്ഥകർത്താവു വിഷയത്തെ അനുസന്ധാനം ചെയ്യുന്നതിനും തൻമൂലം പരോപകാരമായിത്തീരുന്നതിനുമായിമാത്രം കിളിപ്പാട്ടുരീതിയിൽ ഈ ഗ്രന്ഥം എഴുതിയതായി വിചാരിക്കാവുന്നതാണ്.

ഈ ഗ്രന്ഥം, പ്രബോധചന്ദ്രോദയത്തിന്റെ ഒരു ഭാഷാന്തരമായിക്കരുതുന്നതുകൊണ്ടു പ്രബോധചന്ദ്രോദയം കിളിപ്പാട്ടെന്നും, ബോധം 'മോക്ഷൈകസാധന'മായതുകൊണ്ടു മോക്ഷദായകപ്രകരണമെന്നും, മോക്ഷദായകമെന്നുമുള്ള നാമങ്ങളെക്കൊണ്ടു പ്രസിദ്ധമാകുന്നു. എന്നാൽ മോക്ഷദായകമെന്നുള്ള പേർ താളിയോലഗ്രന്ഥത്തിൽ എഴുതിക്കണ്ടതുകൊണ്ടാണ് പുസ്തകത്തിനും ഈ പേർ തന്നെ കൊടുപ്പാൻ ഇടയായതു്.

പ്രസിദ്ധവിദ്വാനും കാലകേയവധം മുതലായ ആട്ടക്കഥകളുടെ കർത്താവുമായ കോട്ടയത്തുതമ്പുരാനാണ് ഈ മോക്ഷദായകത്തിന്റെ കർത്താവു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അകൃത്രിമസുന്ദരമായ വാഗ്വിലാസത്തെ കേരളീയർ ആസ്വദിച്ചിട്ടുള്ളതുകൊണ്ട് ഈ കിളിപ്പാട്ടിനെ കുറിച്ചൊരുനിരൂപണം ഇപ്പോൾ അത്യാവശ്യമാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അദ്ദേഹം ജീവിച്ചിരുന്നതു കൊല്ലവർഷം ൧൦-നും ൧൧-നും ഇടക്കുള്ള കാലത്താണെന്നുദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു കവിതക്കും ഏകദേശം ഇരുന്നൂറു കൊല്ലത്തെ പഴക്കമുണ്ടെന്നുപറയാം. കവിതാരീതി, പദപ്രയോഗങ്ങൾ, ശൈലി, ഭാഷാസംപ്രദായം മുതലായവയും മേൽപറഞ്ഞ കാലനിർണ്ണയത്തിന്നനുകൂലമായിരിക്കുന്നു.

കേരളവമ്മരാജാവിന്റെ സുപ്രസിദ്ധമായ വൈരാഗ്യചന്ദ്രോദയം ഹംസപ്പാട്ടു കോട്ടയത്തു തമ്പുരാൻ വായിച്ചുരസിച്ചതു കൊണ്ടായിരിക്കണം അദ്ദേഹവും ഇപ്രകാരമൊരു വേദാന്തഗ്രന്ഥം കിളിപ്പാട്ടായെഴുതുവാൻ തുനിഞ്ഞതു്. അതെങ്ങനെ ഇരുന്നാലും വൈരാഗ്യചന്ദ്രോദയം ഹംസപ്പാട്ടും, പ്രബോധചന്ദ്രോദയമായ മോക്ഷദായകം കിളിപ്പാട്ടും മലയാളഭാഷയിലുള്ള രണ്ടു് ഉത്തമവേദാന്തഗ്രന്ഥങ്ങളാണെന്നുള്ളതിനു വാദമില്ല.

ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥത്തെ പ്രസാദഗുണത്തോടുകൂടി എഴുതുന്നകാര്യം സുസാധമല്ലെങ്കിലും വാസനാബലവും, ബുദ്ധിശക്തിയും പാണ്ഡിത്യവുമുണ്ടായിരുന്ന കോട്ടയത്തു തമ്പുരാനു് ഇതു നിഷ്പ്രയാസമായിരുന്നു എന്നതിനു പുസ്തകത്തിന്റെ ഏതുഭാഗം നോക്കിയാലും അറിയാവുന്നതാണു്. പ്രബോധചന്ദ്രോദയത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയെഴുതിയിരിക്കുന്ന മോക്ഷദായകത്തിൽ കവിയുടെ മനോധർമ്മം പ്രത്യക്ഷമായി പ്രകാശിക്കുന്നുണ്ടു്.

പത്തനാപുരം താലൂക്കു മഞ്ചലൂർമുറിയിൽ തെക്കേതിൽ വീട്ടിൽ രാമൻകണിയാർ ഗോവിന്ദൻകണിയാർ അവർകളുടെ പക്കൽനിന്നു, പത്തനാപുരം ഗ്രാൻറുവൈദ്യൻ മാധവൻപിള്ള അവർകൾ വാങ്ങി അയച്ചുതന്ന ഏതാനും താളിയോലകളുള്ള ഒരു ചെറിയ (അലേഖകളില്ലാത്ത) ഗ്രന്ഥമാകുന്ന മോക്ഷദായകത്തിന്റെ പ്രസിദ്ധീകരണത്തിനു് ആദർശമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ളതു്. ഇതിൽ വിഷയം പ്രായേണ വലിയ തെറ്റുകൂടാതെതന്നെ എഴുതിയിരുന്നു. എന്നാൽ രണ്ടാമതൊരു ഗ്രന്ഥംകൂടി ആദർശമായി കിട്ടുവാൻ സാധിക്കാഞ്ഞതുകൊണ്ടു മേൽപറഞ്ഞ ഒരു ഗ്രന്ഥത്തെമാത്രം അവലംബിച്ചു വിഷയങ്ങളെ കഴിയുന്നതും തെറ്റുതീർത്തു ശരിപ്പെടുത്തി അച്ചടിച്ചിട്ടുള്ളതാകുന്നു പ്രകൃതപുസ്തകം.

ഗൌരവതരമായ വേദാന്തവിഷയത്തെ മധുരകോമളമായി പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്ന 'മോക്ഷദായകം' എന്ന ഈ ഗ്രന്ഥം എല്ലാ ജനങ്ങളുടെ വിഷയത്തിലുമനവദ്യമായിത്തീരണമെന്നുള്ള ആശംസയോടുകൂടി ഇപ്രകാരം അവതരിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

തിരുവനന്തപുരം,
൧൯൦൫-മകരം ൧൮-൹.

കെ. ശങ്കരമേനോൻ.

UNIVERSITY LIBRARY
-2 SEP 1935
MADRAS

മോക്ഷദായകം

കിളിപ്പാട്ട്.

വാനിലേ മധുവുണ്ടു ദീനതപോക്കും നിന്റെ
തേനോലുംമൊഴികൊണ്ടു ജ്ഞാനൈകരസമുണ്ടോൻ
"മാനസരാജൻ" തന്റെ ലീലകൾ കേട്ടിട്ടുള്ളി-
ലാനന്ദംവളരുവാനായിട്ടു കൊതിച്ചു ഞാൻ
നീ വരുംവഴി നോക്കീട്ടിരുന്നേനിത്രനാളും
നീയതു പറയേണം മറവാരാൻ പറയുമോ?
എന്നതുകേട്ടിട്ടരുൾചെയ്തിതു കിളിപ്പൈതൽ
നന്നിതു പരഗതിക്കെന്നതു ധരിച്ചാലും.

കമ്മമാം കടൽക്കരെദ്ദേഹമാം ദ്വീപംതന്നിൽ
ചമ്മമാടിയാമേഴുകോട്ട നിർമ്മാണംചെയ്തു
ദ്വാദശനിലയുള്ള മാടങ്ങളതുംതീർത്തു
ദ്വാദശാന്തമാം ജയസ്തംഭവും മൂന്നു നാട്ടി
നാട്ടിലെ പ്രജകളെപ്പാലനംചെയ്യാനായി
വാട്ടമെന്നിയേ പതിനാറു മന്ത്രികളോടും
മാനസസരസിജമാകിയ പുരിതന്നിൽ
മാനമോടിരിക്കുന്നകാലത്തങ്ങൊരുദിനം
ലീലയാ പുറപ്പെട്ടു നോക്കീടും നേരത്തിങ്കൽ
മാലെത്തുമാമ്മാറുള്ളോരാപത്തു കാണായ്വന്നു.
നരയൻ, വെള്ളെഴുത്തൻ, ക്രൂരയൻ, ദന്തഹീനൻ,
ജരയൻ മുൻപായുള്ള ശത്രുരാജാക്കന്മാരാൽ
കോട്ടകൾ തകർക്കപ്പെ,ട്ടൊടുവിൽ ശത്രുവൃന്ദം
ക്രൂരമായകംപുക്കു നില്പതുംകണ്ടു രാജാ
വാടിയ മനസ്സോടും മന്ദിരമകംപുക്കു
തേടിനാൻ ഗുരുവരൻതന്നെയുമതുകാലം.
പൂർവ്വജന്മനി ചെയ്ത നിഷ്കാമാനുഷ്ഠാനജ
പൂർവ്വപുണ്യമാം ഗുരു വന്നകംപൂകീടിനാൻ.
കാണായനേരത്തിങ്കലുത്ഥായ സസംഭ്രമം
വീണു ദീർഘമാം ദണ്ഡനമസ്കാരവുംചെയ്തു

കേണുകേണരികത്തു നില്ക്കുന്ന നരേന്ദ്രനെ-
പ്പാണികൾകൊണ്ടു പിടിച്ചിരുത്തിയരുൾചെയ്തു:—
"എന്തെടോ! മനോരാജൻ! ചിന്തയിൽ നിനക്കിപ്പോൾ
സന്താപമുളവാകാനുള്ള കാരണം ചൊൽ നീ,
നിന്നുടെയമാത്യരിൽ രാഗാദിത്രയോദശർ
നിന്നുടെയരികൾക്കു വശന്മാരായല്ലല്ലീ?
നിന്നുടെയമാത്യഭൃത്യാദിവർഗ്ഗങ്ങളുടെ
ദുർന്നയപ്രവൃത്തികൾ നീയറിയുന്നീലല്ലോ!
മത്തനായിരുന്ന നീ, ഭക്തിശ്രദ്ധാദികളാം
ശക്തരേയുപേക്ഷിച്ച കാരണാൽ നിനക്കിപ്പോൾ
ആത്തൽവന്നകപ്പെട്ടതകറിവച്ചീടുവാ-
നെത്തി ഞാനിവിടേയ്ക്കുന്നറിക നൃപോത്തമ!
നിന്നുടെ ശത്രുക്കളാം പഞ്ചരാജാക്കന്മാരെ
വെന്നീടുവതിനുള്ള സാധനം കേട്ടാലും നീ,
ദന്തഹീനനു ഖാദ്യം കപ്പമായ് ക്കൊടുത്തിഹ
സന്ധിചെയ്കയാലും മറുള്ള രിപുക്കളെ
ബന്ധിച്ചീടുക പരിപന്ഥികളോടുംക്രൂടി-
യന്ധനാകൊലാ കപ്പംകൊണ്ടാലും വഴിപോലെ
കേൾക്കെടോ മനോരാജൻ! നിന്നുടെയമാത്യരി-
ലൃക്കനാം മന്ത്രീശ്വരനാകിയ രാഗത്തിന്റെ
ലീലയാം വാക്കുകേട്ടു ശീലിച്ചീലയോ നീയും
പാലിച്ചീലയോ മികുമാശനീ ലാളിച്ചേറ്റം
രാജമന്ദിരത്തിങ്കൽ വിളയും രത്നങ്ങളെ
വ്യാജത്രുപേണ ഹരിച്ചീടുവാനായിട്ടല്ലോ
സ്ത്രീവിഷയഭ്രാന്തിയാം മുദ്രയും ധരിച്ചവൻ
സ്ത്രീകളോടിടചേർന്ന രാഗത്തെക്കണ്ടാലും നീ.
കാമികൾക്കനുരാഗംകൊടുത്തുംകൊണ്ടുമുണ്ടാം
കാമലാഭങ്ങളായോരംബുധിതന്നിൽവീണ്
ആണ്ടുപോയ് ക്കിടക്കയാൽ കാണുന്നീലവയൊന്നും
കാണുന്ന ദുഃഖാർണ്ണവമെന്നിഹ മഹത്തുക്കൾ.
എന്നതുതന്നെയല്ലേ ദേവേന്ദ്രൻ മുതലായ
മന്നവന്മാരെച്ചതിചെയ്തതു കേട്ടിട്ടില്ലേ?
എന്നതുകൊണ്ടാസ്ഥാനത്താക്കുക വിരക്തനേ

എന്നാൽവന്നീടും സൌഖ്യമെന്നു നീ ധരിച്ചാലും.
രണ്ടാമനായ ദ്വേഷം വന്നീടുന്നൊരുദ്ദോഷം
കണ്ടാലും മദാദിയാം ബന്ധുക്കളോടുംക്രൂടി
തന്നുടെ ധനധാന്യാദിക്കൊരുദോഷംചെയ്യോ-
രന്യനിന്നപകാരം ചെയ്യേണമെന്നു നണ്ണി
ഓരോമട്ടുപായങ്ങൾ ചിന്തിച്ചുചിന്തിച്ചുള്ളിൽ
പാരാതെ വരുന്നതു ദ്വേഷമെന്നറിഞ്ഞാലും.
മുന്നമിദ്വേഷംചെന്നു ഹിരണ്യകശിപുതൻ-
സന്നിധൌ സദാകാലം വർത്തിക്കനിമിത്തമായ്
വന്നിതു നാശമവന്നന്നതുതന്നെയല്ല
വന്നുപോലനർത്ഥങ്ങൾ ബഹുലമാമ്മാറിഹ
എന്നതുകൊണ്ടു ത്യജിച്ചീടുകിന്നവനെ നീ
നന്നവനുടേസ്ഥാനത്താക്കുക ശാന്തിതന്നേ
എന്നാൽ വന്നിടാ ദുഃഖമെന്നതു ധരിക്കിനി
ചൊല്ലീടാം കാമത്തിന്റെ വൈഭവം കേട്ടുകൊൾക.
മുന്നമേയിവൻ രാഗംതന്നുടെ ബന്ധുവല്ലോ
നന്നല്ലീയിവൻടെ ചേഷ്ടിതം കേട്ടാലും നീ.
അർത്ഥവും പുത്രന്മാരും ദാരാദിസമൂഹവും
വ്യർത്ഥമെന്നിയേയിവ മേല്ക്കുമേലുണ്ടായാലും
ഉണ്ടാക്കീടണം ബഹുധനങ്ങളേതുചെയ്തു-
മുണ്ടാക്കീടണം ബന്ധു പ്രബലമാമ്മാറിഹ
ആശയാകുന്ന ക്രൂപേ പതിച്ചു പതിച്ചുടൻ
ക്രശാതെ വരുമൊരു കാമനാമിവൻ മുൻപിൽ,
നരകാസുരൻമുൻപായുള്ള രാജാക്കന്മാരെ-
പ്പലരെച്ചതിചെയ്തു വിരുതനറിഞ്ഞാലും;
വിശ്വസിക്കരുതിവൻതന്നെയിന്നകറണം
വിശ്വസിച്ചാക്കീടുകാസ്ഥാനത്തു നിശ്ചയമനെ.
ശൂരനാകിയ ക്രോധം ക്രോധമുഖംകൊണ്ടു നിജ-
ചാരത്തങ്ങിരുന്നീടും മാതൃമാതുലാദിയെ
പാരാതേ കൊലചെയ്തുവരുന്ന മഹാപാപി-
യോരാതെപോയീടേണമെങ്കിലേ സുഖം വരൂ;
ഭ്രൂതകാലത്തു ബകാസുരൻമുൻപായിട്ടുള്ള
ഭൂപതിമാരേ വധിച്ചീടിനോരിവനെ നീ

വധിക്കമടിക്കാതെ കൊടുക്ക ക്ഷമയ്ക്കിപ്പോ-
ളുടക്കം ഭരിപ്പാനായ് മുടിക്കുമല്ലെന്നാകിൽ.
ഉള്ളോരുധനമതിലെള്ളോളമൊരുത്തക്കു-
മുള്ളതെന്നാലും കൊടുത്തീടരുതെന്നതന്നെ
ഉള്ളതിൽ സദാകാലം ചിന്തിച്ചു മരുവുന്ന
കള്ളനാം ലോഭംതന്നെക്കണ്ടാലും വഴിപോലെ;
പണ്ടിവൻ കുരുരാജ്യം പൂകിയകാലത്തിങ്കൽ-
ലുണ്ടായ സുയോധനൻതന്നോടങ്ങിടക്കുടി
ഉണ്ടായ വൃത്താന്തങ്ങാം കണ്ടറിഞ്ഞീലേ ഭവാൻ
കണ്ടാലുമറിയാത്തതെത്രയും മഹാകഷ്ടം!!
കൊള്ളരുതിവനുടെ മുഖവെയ്പിച്ചു ഭയ--
യുള്ളവനാശു കൊടുത്തീടുക നൃപമണേ!
അനിതരമാകും പദാർത്ഥങ്ങളിലതിപ്രീതി
ഭവിച്ചുവരുമൊരു മോഹമാമിവൻ പണ്ടു
ഉണ്ടായ ദശരഥൻതന്നുടെയരികത്തു
കൊണ്ടാടിസ്സേവിക്കയാലുണ്ടായി മൂതിപോലും
ഇന്നവൻതന്നെയകറീടായ്കിൽ ശലഭങ്ങൾ
വഹ്നിയിലെന്നപോലെ വന്നുപോം നീയുമെടോ!
എന്നതുകൊണ്ടവന്റെ സ്ഥാനത്തങ്ങാക്കീടുക-
യിന്നു നീ ശമംതന്നെയെന്നാൽ നന്മ വന്നീടും.
ബഹുതരമായുള്ള ധനധാന്യാദിതന്നാൽ
മഹതരമൈശ്വര്യത്താൽ കൃത്യാകൃത്യങ്ങളെല്ലാം
മറന്നവരുമൊരു മദത്തെക്കണ്ടീടെടോ!
നിറഞ്ഞനിന്ദപൂണ്ടു പറഞ്ഞുവരുന്നവൻ
മുന്നമീ മദം ചെന്ന കാത്തവീര്യാദിമഹാ-
മന്നവന്മാരെസ്സേവിച്ചീടിനോരവസ്ഥകം
ഒന്നൊഴിയാതെ കേട്ടകേൾവിയില്ലയോ ഭവാ-
നെന്നതുകൊണ്ടു പുറത്താക്കീടുകിവനെ നീ
ഇന്നവനുടേ മുഖംകൊടുക്ക ദമനെടോ!
എന്നാൽ വന്നീടുo സൌഖ്യമെന്നിഹ ധരിച്ചാലും.
അന്യസൌഖ്യത്തെക്കണ്ടാൽ സഹിച്ചുകൂടാതൊരു
ഉന്നയപ്രഭവാകും മാത്സര്യനിവനല്ലോ
മുന്നമീ മാത്സര്യൻപോയ് ശിശുപാലാദികളാം

മന്നവന്മാരെച്ചതിചെയ്യുന്നു കേട്ടിട്ടില്ലേ?
എന്നതുകൊണ്ടവന്റെ *മണിയം മാററീടുക
നന്നെടോ! സമചിത്തൻതന്നെയിന്നാക്കീട്ട നീ.
തനിക്കൊരപമാനം വന്നുപോയെന്നാകിലോ
തന്നുടെ സഖാക്കൾക്കും വന്നുകൂടേണമവ
എന്നെല്ലാം വിചാരിച്ചവരുന്നോരീഷ്യയിവൻ
നന്നല്ല മുന്നമരുണാക്ഷനെ വധിപ്പിച്ച
എന്നവയറിഞ്ഞവൻതന്നുടെയധികാരം
നന്നെടോ! സുമുഖനു കൊട്ടുക പകരമായ്.
തന്നോട്ട സമനായിട്ടന്യനെക്കാണുന്നേരം
വന്നീടുന്നൊരു വൈരമസൂയയിവനല്ലോ
പൌണ്ഡ്രരീകനു മുന്നം പ്രാണഹാനിയെച്ചെയ്യാൻ
പൌണ്ഡ്രരീശനെപ്പോയിസ്സേവിച്ച പാത്തീടിനാൻ
കൊള്ളരുതവനുടെ പ്രവൃത്തി, തോഷത്തിനെ-
ക്കൊള്ളാമിന്നവനെ നീയാക്കീട്ട മടിയാതെ.
താൻചെയ്യും പുണ്യം പലർകണ്ടു സന്തോഷംപൂണ്ടു
സാനന്ദം പുകഴ്ത്തണമെന്നു ചിന്തിച്ചീടുന്ന
ഡംഭനെക്കണ്ടായോ നീ, വൻപനാമിവൻ മുൻപിൽ
വൻപിയലുന്ന നഹുഷാദ്ദിയെക്കൊലചെയ്യു,
ദുഷ്ടനെക്കെട്ടിക്കാരാഗൃഹത്തിലാക്കീട്ടുക
തുഷ്ടിയോടുപരതിതന്നെയിന്നാക്കീടെടോ!
സൌന്ദര്യസൌഭാഗ്യങ്ങളൊന്നോന്നേ നിരൂപിച്ചാൽ
തന്നോട്ട സമനായിട്ടാരുമില്ലവനിയിൽ
എന്നെല്ലാം നിരൂപിച്ച മദിച്ചവരുമൊരു
സുന്ദരനായ ദൃപ്തൻ തന്നെ നീ കാണുന്നീലേ,
മുന്നമേയിവൻ ദശകന്ധരൻമുതലായ
മന്നരെപ്പലരേയും കൊന്നൊടുക്കിയ ശഠൻ,
തന്നുടെയധികാരം സത്യബുദ്ധിക്കുകൊട്ട-
ത്തന്ന്യായമെന്യേ പരിപാലനംചെയ്തീടുക.
ആരെയും ഗണ്യം തനിക്കില്ലാതേ വരുമൊരു
വീരനാമഹങ്കാരം തന്നുടേ പരാക്രമം
ആരുവാനറിയുന്നു ധീരനാമിവനുടെ

* മണിയം=അധികാരം.

നേരുകേട്ടകഥം പറഞ്ഞീടുവാനരുതാക്കും;
ഓക്കുമ്പോഴം ജനിമൃതിയുണ്ടാക്കുന്നതുമിവ-
നോക്കുമ്പോഴം ദുഃഖോണ്ണവമായതുമിവൻതന്നെ.
മധുകൈടഭൻ മുൻപായുള്ള മന്നവന്മാരെ-
യധമനാകുമിവൻ വധിച്ചാനറിഞ്ഞാലും;
വദ്ധ്യനാമിവനുടെ സ്ഥാനത്തു വിവേകത്തേ
ബദ്ധമോദത്താലാക്കിവയ്ക്കുടോ! നരാധിപ!
നിന്നുടെ രാഗാദിയാം മന്ത്രിമാരെല്ലാം നിന്നെ-
യന്നന്നു ദുഃഖോണ്ണവമഗ്നനാക്കീടുന്നതും
മോക്ഷമാകുന്ന കര കാട്ടാതെ പലരെയും
ശ്രുക്ഷമാം സംസാരത്തിലാക്കീടുന്നതുമവർ;
ശ്രുക്ഷതയേറുന്നോരു രാഗാദിസചിവരാം-
രാക്ഷസന്മാരെ മാററിബ്ഭക്തിശ്രദ്ധാദികളാം
ശക്തരെസ്സദാകാലം വച്ചു പാലിച്ചീടുക
യുക്തമെന്നല്ലോ ശ്രുതിയുക്തിയുമറിഞ്ഞാലും".
ഇത്തരം കേട്ടു തെളിഞ്ഞീടിനാൻ മനോരാജൻ
സത്വരം നമസ്കരിച്ചിങ്ങനേ ചോദ്യംചെയ്തു:—
"സന്തോഷാംബുധിയാകും നിന്തിരുവടിയുടെ
സന്താപഹരമായോരരുളപ്പാടുതന്നാൽ
അന്ധതനീങ്ങീ ഞാനോമെങ്കിലും ജനിമൃതി-
ബന്ധമററീടുവാനായെൻപ്രജാവലിയുടെ
താരതമ്യങ്ങളെല്ലാമറിഞ്ഞുകൊണ്ടീടുവാൻ
സാരമാമുപദേശം കല്പിച്ചീടണം ഗുരോ!"
എങ്കിൽ നീ ശ്രവിച്ചാലും ദേഹാദിപ്രപഞ്ചത്തെ
ശങ്കകളശേഷവും പോമ്മാറു പറഞ്ഞിടാം

"സർവ്വസാക്ഷിയാം തന്റെ പ്രകൃതിയായ മായ
സർവ്വവും താനായ് നിന്ന നിലകളെല്ലാം മുൻപിൽ
പറഞ്ഞതൊക്കെ നിന്നാലറിഞ്ഞില്ലെന്നാകിലോ
നിറഞ്ഞ സന്തോഷത്താലിനിയും കേട്ടുകൊൾക.
കോലും നാരുമായ്ക്കെട്ടി ലീലയാ കളിപ്പിള്ളേർ
കോലങ്ങൾക്കോരോ പേരുംവിളിച്ചു ക്രുത്താട്ടുന്നു,
പമ്പരമാട്ടുന്നതിൻ തണ്ടുബന്ധനം തീർന്നാൽ
പമ്പരം തുശിമുനതന്നിലും ക്രുത്താട്ടുന്നു;
കൂടയെന്നൊരുശബ്ദം വീടു, നാടെന്നും പിന്നെ

പാടവം പറയുന്നതോരോന്നേ വിട്ടുത്തു നീ,
നാമരൂപങ്ങളോത്തു ചിന്തിച്ചു കാണുന്നേരം
നാമരൂപങ്ങളൊന്നുമില്ലാതെയാകുന്നീലേ?
കേവംക്കെടോ മാനോരാജൻ! നിന്നുടെ പ്രജകളെ
കേവംക്കേണമെന്നു വന്നതെരുയും മഹാഭാഗ്യം
ചൊല്ലുവനവരുടെ മൂലവും ഗുണങ്ങളും
ചൊല്ലുവൻ പിന്നെ നിന്റെ മൂലവും കേട്ടീടുക.
മായയാം ഗുണത്രയമായതു നൂനമല്ലോ
മായയിൽ നിന്നുണ്ടായി ശബ്ദാദിതന്മാത്രകം
പഞ്ചതന്മാത്രത്തിൽ പഞ്ചഭൂതങ്ങളുണ്ടാം
പഞ്ചഭൂതങ്ങൾ പഞ്ചീകരണം ചൊന്നതെല്ലാം
സമഷ്ടിയെന്നാകിലോ വ്യഷ്ടിയായ് പ്പറഞ്ഞീടാം
സമഷ്ടി ലയം വ്യഷ്ടി നാനാത്വമായീടുന്നു.
പഞ്ചഭൂതാംശങ്ങളായോരോരോ ദിശകളിൽ
സഞ്ചരിച്ചീടും നിന്റെ ശ്രോത്രാദി പ്രജകളെ
കണ്ടാലുമവരുടെ ചേഷ്ടിതം വഴിപോലെ-
യുണ്ടാകുമപ്പോൾ തത്പം നിനക്കെന്നറിഞ്ഞാലും.
ആകാശഗുണം ശബ്ദം, ശബ്ദസ്പർശനൻ വായു,-
വഗ്നിക്കു ശബ്ദസ്പർശരൂപമാം ഗുണത്രയം
ശബ്ദസ്പർശവും രൂപരസവുമപ്പതിന്നാം*
ശബ്ദാദിഗുണമഞ്ചുമുണ്ടല്ലോ പൃഥിവിക്കും
പൃഥ്വിപൊൻനിറമപ്പു പളുങ്കുവർണ്ണമാകും
ചുവപ്പഗ്നിയാം വായു കൃഷ്ണമാം വർണ്ണമല്ലോ.
ആകാശവർണ്ണം ധൂമ്രമാകയാലിനിയും കേ-
ളാകാശം വട്ടം വായുവുകോണെന്നാസ്ഥരും
ത്രികോണമഗ്നി,യപ്പു പഞ്ചമിച്ചന്ദ്രൻപോലെ,
പൃഥിവി ചതുരമാം കഠിനസ്വഭാവവും,
അപ്പു ദ്രാവക,മഗ്നി തേജസ്സെന്നറിഞ്ഞാലും,
ചലനം വായു ഭൂതമാകാശം പൂർണ്ണമായി
നാലിനുമിടംകൊടുത്തിരിക്കുമവരുടെ
നാലംശംപകുത്തതുകൊണ്ടുണ്ടായതു ചൊല്ലാം.
ശ്രോത്രവും, ത്വക്കു, ചക്ഷു, ജിഹ്വാ, ഘ്രാണവുമഞ്ചും
സൂത്രമാമാകാശത്തിൻ കൃതികളറിഞ്ഞാലും,

* ജലത്തിനാണ്.

ആകാശസ്വാംശം ശ്രോത്രമാകാശം വായുവോടാ-
യാകവേയംശിച്ചതു ചമ്മമെന്നറിയേണം
ആകാശമഗ്നിയോടുള്ളംശകം ചക്ഷുസ്സല്ലോ
ആകാശമപ്പുവോടുക്രുമ്പോം ജിഹ്വയുണ്ടാം
ആകാശം പൃഥിവിയിലംശകം ഘ്രാണേന്ദ്രിയ-
മാകാശം പഞ്ചകൃതിയെന്നറിഞ്ഞിനിയും കേൾ.
വാക്കുപാദപാണിപായുവുപസ്ഥമിവയഞ്ചും
വാഗാദികമേന്ദ്രിയം പൃഥിവീപഞ്ചകൃതി
പൃഥിവീസ്വാംശം ഗുഹ്യം, പൃഥിവ്യാകാശംതന്നി-
ലംശിച്ചതല്ലോ വാക്കു, വായുവിൽ ബാഹുക്കളാം.
അഗ്നിയിലംശിക്കുമ്പോൾ പാദവുമുണ്ടായ്തുരു-
മപ്പുവിലംശം ഗുദമെന്നു നീ ധരിച്ചാലും.
പ്രാണൻ, മപാനനം, വ്യാനൻ, മുദാനനും
സമാനനിവയഞ്ചും പഞ്ചപ്രാണന്മാരല്ലോ
വായുവിൽ സ്വാംശം വ്യാനൻ, വായുവിലംശം വ്യോമ-
മായതു പ്രാണൻ ഹൃദി വസിപ്പോനറിഞ്ഞാലും.
വായുവിലംശം ചെന്നങ്ങഗ്നിയോടിടക്കുടി-
യായതങ്ങപാനനായ് മൂലത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യും.
വായുവിനംശമപ്പുതന്നൊടുചേരുന്നേര-
മായതങ്ങുദാനനായ്കണ്ഠത്തിലിരുന്നീടും.
വായുവിന്നംശം പൃഥ്വിതന്നോടുചേരുന്നേര-
മായതു സമാനനായ് നാഭിയിൽ വസിക്കുന്നു.
ഉപപ്രാണന്മാരഞ്ചും ചെയ്യുന്ന *കരുമങ്ങ-
ളുഹിച്ചു പറഞ്ഞീടാം നാഗൻ ഛർദ്ദിയുണ്ടാക്കും,
കൂർമ്മനാമിവൻ കൂനിച്ചീടുവോൻ, ദേവദത്തൻ
തുമ്മലുണ്ടാക്കും, കോട്ടായുണ്ടാക്കും കൃകലനും,
സ്ഥൂലിക്കും ധനഞ്ജയ,നിങ്ങനെയുണ്ടാകുന്നു,
പാലിച്ചീടുന്ന ദശപ്രാണന്മാരിവരല്ലോ.
അഗ്നിതന്നുടെയംശമാകാശേ ക്രുദ്ധന്നേരം
ഭഗമെന്നിയെ ജ്ഞാനം സംഭവിച്ചിടും നൂനം.
അഗ്നിതന്നുടെയംശം വായുവോടിടചേർന്നാൽ
മനസ്സുമുണ്ടാം സ്വാംശം ബുദ്ധിയെന്നറിഞ്ഞാലും.
അഗ്നിതന്നുടെയംശമപ്പുവിൽ ക്രുദ്ധന്നേരം

* കരുമം = കർമ്മം.

ചിത്തവുമുണ്ടാം, പൃഥ്വീലഹങ്കാരവുമുണ്ടാം.
സങ്കല്പം മുതലായവിഷയത്തോടുക്രുടി-
സ്സങ്കല്പം മനസ്സിലും നിശ്ചയം ബുദ്ധിയിലും
അവധാരണം ചിത്തം തന്നിലു,മഭിമാന-
മഹാങ്കാരത്തിലുണ്ടാം കരണമിവയല്ലോ.
അപ്പുവിൽ സ്പാംശം രസമാകാശേ ശബ്ദമുണ്ടോ-
മപ്പുവിന്നംശം വായുതന്നോടുചേരുന്നേരം
ഉണ്ടാകും സ്പർശം പിന്നെയഗ്നിയിൽക്രുട്ടുന്നേര-
മുണ്ടാകും രൂപഗന്ധമുണ്ടാകും പൃഥ്വിയിലും;
എന്നിവ പഞ്ചീകരണം ചെയ്തിന്ദ്രിയാദികം
തന്നുടെ പ്രജകളായാജ്ഞയെപ്പാലിക്കുന്നു.
ഇന്നി നിന്നുടെ ജന്മം ചൊല്ലുവൻ കേൾക്കുന്നാകിൽ,
നിന്നുടെ മാതാവായ മായയാമിവർ പണ്ട്
ആത്മാവെ സ്പർശിക്കാതെ സന്നിധിമാത്രംകൊണ്ട-
ങ്ങാത്മജനായ നിന്നെപ്പെറ്റതോ സിദ്ധമല്ലോ
പിന്നെ നീ പ്രവൃത്തിയെ വേട്ടിതു രണ്ടാമതു
കന്യയാം നിവൃത്തിയെ വേട്ടു,വരിരുവരും
നിന്നുടെയരികത്തു പാർത്തു ശുശ്രൂഷചെയ്തു
നന്ദനന്മാരെജ്ജനിപ്പിച്ചതിനനന്തരം
പ്രവൃത്തിതന്നിൽ പ്രീതിഭവിച്ചു നിനക്കേറ്റം
പ്രവൃത്തിപുത്രന്മാക്കാ ചൊട്ടുത്തു രാജ്യഭോഗം,
എന്നതുനിമിത്തമായ്ബ്ഭവിച്ചു വൈരമവർ-
തന്നിലുക്കാലമതു കേൾക്കേണമെങ്കിൽചൊല്ലാം.
പ്രവൃത്തിപുത്രന്മാരാം മഹാമോഹാദികളെ
നിവൃത്തിതനയന്മാർ വധിക്കുമറിഞ്ഞാലും
എന്നവർ പലർക്രുടി വിവേകാശ്രമംതന്നിൽ
ചെന്നൊക്കെസ്സ്വരൂപിച്ചു മന്ത്രശാലാന്തർഭാഗേ
നിറഞ്ഞസഭതന്നിലിരുന്ന വിവേകാദി
പറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാനോരോരോ വൃത്താന്തങ്ങൾ.

"നമ്മുടെ ജനകനാം വേശ്യാപുത്രനാം മഹാ-
തന്നുടെ തനയരാം മഹാമോഹാദിയിപ്പോൾ
നമ്മുടെ പദം ശോകണ്ഡാദിയാം മഹാസ്ഥലം
നിർമ്മരിയാദമവരടക്കി വാണീടുന്നു.

പുച്ഛരിച്ചിട്ടന്നു നമ്മെയെന്നതുകേട്ടിട്ടുള്ളി-
ലച്ഛരനുമതുതന്നെയിച്ഛരെന്നല്ലോ വന്നു!!
നമ്മുടെ ജനകന്റെ ജനനി മഹാമായ
നമ്മുടെ പിതാമഹനുംഗനെന്നാകിലും
അമ്മയാം മഹാമായതന്നിലീക്ഷിച്ചമൂല-
മന്നവം വിചാരിച്ച ഷാംഭാവമുണ്ടാകയാൽ
ചെന്നീടും വയസ്സെഴുപത്തഞ്ചിലധികമാ-
യന്നിവൻ നിത്യൻ ഞാനോ വൃദ്ധയാമതുമൂലം
എന്നിലെ പ്രീതി കുറഞ്ഞീടുമെന്നുറച്ചവ-
ളിന്നിവൻതന്നെ ബന്ധിച്ചിവന്റെ പദമെല്ലാം
എന്നുടെ മകനാക്കിവയ്ക്കണമിപ്പോൾത്തന്നെ-
യെന്നെല്ലാം നിരൂപിച്ച കോശങ്ങളുണ്ടാക്കി
പാശങ്ങൾ മുന്നുകൊണ്ടു മുറുക്കി വശത്താക്കി
അഖണ്ഡമെന്നപദം കൊട്ടുത്തു മതിക്കവം
ഖണ്ഡമാക്കിനാൻ പിതാമഹനെയതുകാലം
എന്നതുകൊണ്ടല്ലയോനമ്മുടെ പിതാവിപ്പോൾ
മന്നിടമടക്കിവാണീടുന്നു സദാകാലം.
ഇന്നവ മഹാമോഹം തന്നിലുറപ്പിയവ-
നിന്നവരുടേ കമ്മമസംഗൻപക്കലാക്കി-
വയ്ക്കയാൽ കിഞ്ചിജ്ഞനായ് ഭവിച്ച പിതാമഹ-
നൊക്കെയുമറിഞ്ഞു നാം ദുഃഖിക്കുമാറായല്ലോ.
എന്നതുകൊണ്ടു മഹാമോഹാദിസമൂഹത്തെ-
യിന്നു നാം വധിക്കേണമിതിനെന്തുവതിപ്പോൾ?
എന്നതുകേട്ടുത്ഥായ വന്ദനം കൃത്വാ ബുദ്ധി,-
യിന്നു ഞാൻ പറയുന്നതെല്ലാരും ശ്രവിക്കണം.
വല്ലായ്മയെന്നു നമുക്കൊക്കവേ നിരൂപിച്ചാൽ
നല്ലവക്കിതു നന്നല്ലാതെ വന്നീടുമെന്നോ
നമ്മുടെ പിതാമഹനാകിയ പരിപൂർണ്ണൻ
തന്നുടെ സവിധേ ഞാൻ പാർക്കുന്നകാലത്തിങ്കൽ
അന്നൊരുദിനം പരൻ ജാഗരമായനേരം
വന്നതാനിദ്രജാലമാട്ടുവാനന്തര്യാമി
അടിച്ചു പെരുമ്പറ പഠിച്ചോരിന്ദ്രജാലം
നടിച്ചു പൊടിയെടുത്തുതിനാനാശതോരും

അന്നേരമവനുടെ മായയാമൊരുപാവ-
തന്നാലേ ജഗത്ത്രയമുണ്ടയെന്നതേവേണ്ടു
അന്നുകണ്ടവൻതന്റെ നന്ദനനല്ലോയിവൻ
നന്നല്ല ശീലമവനെങ്ങനേ നന്നാകുന്നു.
എന്നതുകേട്ടു പറഞ്ഞീടിനാൻ വിവേകവും
നന്നു നീ പറഞ്ഞതിന്നൊന്നിഹ ധരിച്ചാലും
സഹജാനന്ദബോധസച്ചരൂപൻ താനാകയാൽ
സഹജയല്ലോ മഹാമായയാം മാതാവു കേൾ
എന്നതുകൊണ്ടു പണിയിത്തിരിയുണ്ടെങ്കിലു-
മിന്നവം വംശച്ഛേദം ചെയ്തല്ലാതടങ്ങുമോ?
എന്നു കല്പിച്ചു വിളിച്ചീടിനാൻ വിരകനെ-
യിന്നു നീ ജയിക്കേണം രാഗത്തെ നിസ്സംശയം
സന്നാഹത്തോടുപോക വൈകരുതഷ്ടാംഗമാം
സൈന്യത്തോടൊരുമിച്ചു ജയിച്ചു വരിക നീ,
എന്നരുൾചെയ്തു യാത്രയയച്ചു, വിളിച്ചുടൻ
മന്ദമെന്നിയേ ശാന്തിതന്നെയുമതുനേരം
ദ്വേഷമെന്നുള്ള ബലം ജയിച്ചുവരിക നീ
തോഷേണ പോക സൈന്യബലത്തോടൊരുമിച്ചു
കാമനാമൊരുമഹാരഥനുണ്ടവനുടെ
കാമലാഭത്തെച്ചെയ്വാൻ പോരുവോനറിഞ്ഞാലും
നിഷ്കാമൻ പോകതന്റെ സൈന്യത്തോടൊരുമിച്ചു
ദുഷ്കാമൻ തന്നെവധിച്ചീടുവാൻ മടിക്കൊലാ,
ക്രോധത്തെജ്ജയിപ്പാനായ പോകണം സന്തോഷവും
ക്രൂരവാനതിബലമുള്ളവനറിഞ്ഞാലും
എന്നതുകൊണ്ടു സൂക്ഷിച്ചുടനം വഴിപോലെ
പിന്നാലെ ഞാനും വരുമെന്നിനമിളയ്ക്കൊലാ,
ലോഭത്തെജ്ജയിപ്പാനായ് പോകണം ദയാശീലൻ
ബാലനെന്നാലും നിന്നാൽ വദ്ധ്യനാമവനെടോ!
മഹാമോഹത്തെജ്ജയിച്ചീടുവൻ ഞാനുമിഹ
ദമന്മാർ ജയിക്കണം മദാദിവൃന്ദങ്ങളെ
സൈന്യത്തെബ്ഭരിപ്പാനായ് ഭക്തിയെ നിയോഗിച്ചു
സൈന്യാധിപതിയായിട്ടഭിഷേകവുംചെയ്തു
ഇങ്ങനെയരുൾചെയ്തു മംഗലമായതേരിൽ

മംഗലമുഹൂർത്തത്തിലേറിയനേരത്തിങ്കൽ
ധീരരാമവരുടെ വീരവാദവും പിന്നെ-
ത്തേരുരുപടഹാദിവാദ്യഘോഷങ്ങളോടും
വാദികളുണ്ടായെന്നിട്ടാശകംതോറുംചെന്നി-
ന്നാദമാം ബ്രഹ്മരാക്ഷസീടിനോരവസ്ഥകളും
കേട്ടതിഭയംപൂണ്ടിട്ടിത്തിരിയിരുന്നടൻ
പെട്ടെന്നു മഹാമോഹം മന്ത്രശാലയിൽപുക്കു
യന്ത്രികളാംതന്റെ മന്ത്രിമാരൊടുംക്രൂടി
മന്ത്രിച്ചുതുടങ്ങിനാ"നെന്തൊരുഘോഷമിഹ
ബന്ധമെന്തറിഞ്ഞീലേ നിങ്ങളിലാരുമിപ്പോ-
ളന്ധന്മാരെന്നുവന്നു നമ്മളുമിതുകാലം
നമ്മുടെ വൈരികളാം വിവേകാദികളും നമ്മെ
നിർമ്മരി ദമാക്കിക്കളിച്ചു പടയ്ക്കായി
വരുന്ന ഘോഷമെന്നു തോന്നുന്നു നിരൂപിച്ചാൽ
പരന്ന പെരുമ്പടയോട്ട പോകണം നിങ്ങളും
ചെന്നവർ കാശിദേശം പൂകിയാലവർതമ്മോ-
ടെന്നുമേ ജയിക്കയില്ലെന്നതു ധരിച്ചാലും,
ചെന്നു നീ തടുക്കണം വൻപടയോടുംക്രൂടി
പിന്നാലെ ഞാനും വരും പോകെടോ മഹാഡംഭാ!"
എന്നതുകേട്ടു മന്ദഹാസമുൾക്കൊണ്ടു നിജ
മന്നവൻതന്നെത്തൊഴുതീവണ്ണമുണർത്തിച്ചു.
"മുന്നമേയറിഞ്ഞു ഞാൻ ചെയ്യാരുവേലയെല്ലാ-
മിന്നു നിന്തിരുവടി ശ്രുവിച്ചീടണം പ്രഭോ!
കാശിയിലേഴുനില മാളികയതുംതീർത്തു
കാശിയിലിരുന്ന ഞാൻ പാലിക്കുമാറാകുന്നു.
തപസ്സും സന്ന്യാസവും ജപഹോമാദികളും
താപസന്മാക്കല്ലാതെ ദുർല്ലഭം മമാജ്ഞയാ
ഇത്രയും പകൽ കഴിഞ്ഞീടിനോരനന്തരം
* പത്രശാലകളോരോ മദ്യപാനാദികളും
കാമിനിമാരും തമ്മിൽ കാമലീലകളുംപൂണ്ടു
യാമിനിക്ഷിക്കുമാറാകുന്നിതവിടത്തിൽ"
എന്നതുകേട്ടു പുണർന്നീടിനാൻ മഹാമോഹം

* പത്രശാല=ഋത്രിമം.

മന്ദഹാസവുംചെയ്തു നൽകിനാനൊരുവള
"നിന്നോടു പറയേണ്ടതെങ്കിലും നമുക്കിപ്പോൾ
നന്നായി സൂക്ഷിക്കേണ്ടും കാലമാകയാൽ നിങ്ങൾ
പോയാലും നിജനിജസ്ഥാനത്തെക്കെല്ലാവരും
പോയാലും നിജബലസൈന്യത്തോടൊരുമിച്ചു."
അന്നേരം ലോഭൻതാനും വന്ദനംചെയ്തു മുഹു-
രഞ്ജലിയോടുമുരചെയ്തിതു സഭാന്തരേ
"എന്തൊരുഭയം മമ സ്വാമിക്കുണ്ടായതിപ്പോൾ
ഹന്ത! ഞാൻ ജീവിച്ചിരുന്നീടുന്നകാലത്തിങ്കൽ,
അന്ധനാം വിവേകാദിയൂതിയാൽ പറക്കണം
ബന്ധമങ്ങനെയെന്നു കേട്ടാലും മമ ബലം,
ഭക്ഷിപ്പാനില്ലാഞ്ഞവൻ ഭിക്ഷക്കു നടക്കുന്നു
ശിക്ഷിക്കും കൊടുത്തെന്നാലെന്നൊരു ഭയത്തിനാൽ
കഞ്ഞിക്കുപോലും വകയില്ലാഞ്ഞു മെലിഞ്ഞൊക്കെ-
പ്പഞ്ഞിക്കുസമാനമാം സൈന്യം വന്നെന്തുചെയ്യും?"
എന്നതുകേട്ടു തെളിഞ്ഞീവണ്ണമരുൾചെയ്തു
"മുന്നമേ നിനക്കെന്നിൽബ്ഭക്തിയുണ്ടെന്നുള്ളതും
നിന്നോടു തുല്യന്മാരായാരുമില്ലവനിയി-
ലെന്നെല്ലാമറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു ഞാനെന്നാകിലും
വന്യഭോജ്യാദികൊണ്ടു ജീവിച്ചീടുന്നസൈന്യ-
മിന്നവക്കുണ്ടെന്നറിഞ്ഞീടുക നീയുമേടോ!"
എന്നെല്ലാമരുൾചെയ്തു മന്നവനഹങ്കാരം
തന്നെയുമഭിഷേകംചെയ്തു സൈന്യേശനായി
സന്നാഹത്തോടു നിജ സ്യന്ദനയാനങ്ങളിൽ
മന്ദമെന്നിയേ ശംഖുംവിളിച്ചു പുറപ്പെട്ടു.

അക്കാലം ഗുരുവരൻ മാനസേക്ഷണത്തിനാ-
ലിക്കാലം ദുഷ്കാലമെന്നറിഞ്ഞു വിരവോടെ
മാനമേറിടും മനോരാജനോടരുൾചെയ്തു
"മാനിച്ചിടാതെ മറന്നീടൊലാ മമ വാക്യം
ശ്രേഷ്ഠമാം ഭദ്രദീപപ്രതിഷ്ഠാഫലോദയാൽ
ശ്രേഷ്ഠമാം ദത്താത്രേയൻതന്നുടെവരത്തിനാൽ
മന്നവൻ കാർത്തവീര്യൻ ജയിച്ചു ജഗത്ത്രയ-
മെന്നതു നീയും കേട്ടിട്ടില്ലയോ നരാധിപ!

പിന്നെയങ്ങവൻ കൃതകൃത്യങ്ങാം മറന്നുടൻ
വന്നൊരു മദത്തിനാൽ ബ്രഹ്മസ്വമടക്കിനാൻ
എന്നതുനിമിത്തമായ് പരശുരാമൻ തന്നാൽ
മന്നവന്മാരെയിരുപത്തൊന്നു പരിവൃത്തി
കൊന്നവൻ ചോരപ്പുഴതന്നിൽ സ്നാനവുംചെയ്തു
വന്നകോപത്തെത്തച്ചിച്ചടക്കിയതുപോലെ
ഇന്നു നിന്നുടെ പുത്രനാകിയ വിവേകാദി
കൊന്നൊടുക്കീടും നിൻറെ മഹാമോഹാദികളെ
ദ്വാപരയുഗംതന്നിലുണ്ടായ കുരുക്ഷേത്ര
പാപിയാം ഗാന്ധാരിയും കുന്തിയും പെറുണ്ടായ
പാണ്ഡവന്മാരും ദുര്യോധനനാദിയും തമ്മിൽ
താണ്ഡവംപോലെ വൈരംകലന്നകാലത്തിങ്കൽ
അന്ധനാം ധൃതരാഷ്ട്രൻ സവിധേ ചെലർക്കുടി
സന്ധിചെയ്തതിനായി വിദുരാദികളെല്ലാം
അന്ധനാകാലത്തു കടന്നീലവനുള്ളി-
ലന്ധനാകേണ്ടാ നീയുമതുപോൽ ഗുരോത്തമ!
പ്രവൃത്തിപുത്രന്മാരെ വരുത്തിയവരുടെ
പ്രവൃത്തിശമിപ്പിച്ചു നിവൃത്തിപുത്രന്മാക്കായ്
കൊടുക്കാ ഗോകർണ്ണാദിഭോഗമാം മഹാസ്ഥലം
കൊടുക്കയവരുടെ ക്ഷേത്രാദികളുമെല്ലാം."
എന്നെല്ലാമരുൾചെയ്തു മറഞ്ഞു ഗുരുവരൻ
മന്നവനരികത്തു ചെന്നിതു പ്രവൃത്തിയും;
പിന്നെയുണ്ടായതടം ഞാനെങ്ങനേ പറയുന്നു,
മന്നവൻ മറന്നിരുന്നീടിനാൻ ഗുരുവാക്യം.
മന്ദമെന്നിയേയിരുപാട്ടിലും പെരുമ്പട
ചെന്നു ഗോകർണ്ണം കാശിതന്നിലായതിൻശേഷം
സേനകളൊക്കെപ്പരിപാലനംചെയ്തീടുവാൻ
മാനമേറീടും ഭക്തിമാനോടു വിവേകവും
അരുളിച്ചെയ്തു പിന്നെ ശ്രദ്ധയേ വിളിച്ചുടൻ
വിരവിൽച്ചെന്നു മഹാമോഹത്തോടരചെയ്യാം
"ഞങ്ങടെയച്ഛൻ, ഞങ്ങൾക്കിരിപ്പാൻമാത്രംതന്ന-
നമ്മുടമുതലായ പുണ്യസ്ഥാനങ്ങളെല്ലാം
നിർമ്മരിയാദമാക്കിക്കല്പിച്ചു മഹാമോഹം

ദുർമ്മദമടക്കിയതൊഴിഞ്ഞുതന്നീടുക
അല്ലയെന്നാകിൽ വന്നിതന്നിലേ ശലഭംപോ-
ലെല്ലാരും പടയ്ക്കായിവന്നിഹ ദഹിച്ചാലും''
എന്നു ചൊല്ലുക ദ്രുതം ചെന്നു നീ മടിയാതെ
പിന്നെയിങ്ങാശ്രുവരികെന്നതുകേട്ട ശ്രദ്ധ
വന്ദനംചെയ്തു നടന്നീടിനാളതുനേരം
ചെന്നവൾ മഹാമോഹം തന്നുടെ സഭാന്തരേ
ചെന്നു വന്ദനം കൃത്വാ ചൊല്ലിനാളുദന്തങ്ങൾ
''ഇന്നു നിന്തിരുവടിതന്നെക്കാണ്മതിന്നായി
വന്നിതു വിവേകാദിശാസനമറിഞ്ഞാലും
നന്നതു നിങ്ങൾക്കെന്നാലായതു കേട്ടീടുവിൻ
ഇന്നവരുടെ ഭോഗമാകിയ ഗോകർണ്ണാദി
നിർമ്മരിയാദം നിങ്ങളടക്കിക്കൊണ്ടതെല്ലാം
കൊടുക്ക മടിക്കാതെ പടയ്ക്കുഭാവിച്ചെന്നാൽ
മുടിക്കും വംശത്തോടെയില്ല സംശയമേതും''
എന്നതുകേട്ട കാമൻ കോപിച്ചു മഹാമോഹം-
തന്നോടും ശ്രദ്ധയോടും ചൊല്ലിനാൻ വീരവാദം
നിവൃത്തിപുത്രന്മാരെജ്ജയിച്ചവരാമിപ്പോൾ
പ്രവൃത്തിപുത്രന്മാരെന്നാകിലോ നിസ്സംശയം
പോകെടോ ശ്രദ്ധേ! നിന്റെ വിവേകാദികളോടും
പോരിനു ചന്ദ്രോദയേ വരുമെന്നുരചെയ്തു
അന്നേരം മഹാമോഹം ചൊല്ലിനാനയി ശ്രദ്ധേ!
ഒന്നുചൊല്ലെടോ നിന്നെയയച്ചോർസവിധേ പോയ്
പിതൃഘാതകന്മാരായുള്ളവരുടെ ഭോഗം
പിതൃലോകത്തു ചെന്നിട്ടാകണമെന്നു ചൊൽ നീ.
എന്നതുകേട്ട ശ്രദ്ധ നടന്നു വിവേകാദി-
സന്നിധിതന്നിൽച്ചെന്നു ചൊല്ലിനാളിവയെല്ലാം
പിന്നെയമ്മഹാമോഹം കാമനെ വിളിച്ചുടൻ
ചെന്നു നീ ജയിച്ചിങ്ങുവന്നാലും വിരവോടെ
നിന്നുടെ സഹജമാം രാഗവും രതിയുമായ്
സന്നാഹത്തോടു പോക വൈകരുതിനിയൊട്ടും
എന്നതുകേട്ട വിടവഴങ്ങിപ്പുറപ്പെട്ട
മന്ദമാരുതൻമുൻപായുള്ളോരു സൈന്യത്തൊടും
കാളവും വിളിപ്പിച്ചും താളവുമടിപ്പിച്ചും

മേളമോടുക്കുന്നനേരത്തു വിരക്തനും
പാരാതേ ശരവരിഷംചെയ്തു രതിയപ്പോൾ
പിന്നെയങ്ങവളുടെ കടാക്ഷാവലോകനം
ചെന്നവൻ മാറിൽത്തറച്ചീടിനോരനന്തരം
വാനവശത്തിനായ് വലഞ്ഞു വിരക്തനും
ശാപവും ഭീഷ്മമായിത്തളർന്നുചമഞ്ഞപ്പോൾ
ചെന്നതിത്തിരു ബോധമന്നേരം രതിയുടെ
മന്ദഹാസവും നല്ലപല്ലവച്ചൊടികളും
തങ്കച്ചെപ്പിനേവെല്ലും കൊങ്കയിഴുകുന്ന-
കുങ്കുമച്ചാറേലാരുശരങ്ങൾ പ്രയോഗിച്ചു
കീറിനാനവളുടെ മാറിടമതുനേര-
മേറിയകോപത്തോടും ചീറിയങ്ങടുക്കുമ്പോൾ
കാമനുമവനുടെ പഞ്ചബാണങ്ങൾതന്നാൽ
ഭീമമായ് പ്രയോഗിച്ച ശരങ്ങൾ വരുന്നേരം
ബോധാസ്ത്രംകൊണ്ടു പൊടിപെടുത്തുകളഞ്ഞുടൻ
ബോധവാൻ കാമനോടു കയത്തൊണരുംചെയ്തു
"നിന്നുടെ ദേഹം പണ്ടു ദഹിച്ച മഹാദേവൻ-
തന്നുടെ കോപാഗ്നിയാണെന്നിട്ടുമറിഞ്ഞീലേ?
എന്തെടോ നിൻറെ രതിതന്നുടെ സ്വരൂപത്തെ-
ച്ചിന്തയിൽ നിനക്കറിവില്ലയോ ജളമതേ!
അംഗങ്ങൾക്കൊക്കെ നാമരൂപങ്ങൾ വിട്ടുപോന്നാൽ
ഭംഗമല്ലയോ രൂപം രതിക്കു ചൊല്ലിടു നീ,
പങ്കജകാരകത്തോടൊത്തൊരു കൊങ്കദ്വയം
പങ്കമല്ലയോ വിചാരിച്ചുകാണുന്നനേരം
തൊക്കും മാംസവും രക്തമല്ലാതേ കുചമുണ്ടോ
വ്യക്തമാകുന്ന ദ്രവ്യമാക്കുമ്പോഴെത്രകഷ്ടം!"
എന്നെല്ലാം പറഞ്ഞു നിന്നീടുന്നനേരത്തിങ്കൽ
മന്ദമെന്നിയേ പുനർന്നീടിനാൻ വിരക്തനെ
അന്നേരം രതിയുടെയാടകം ഭിന്നമാക്കി
വന്നകോപന പരമാത്മാം ശരത്തിനാൽ
വച്ചിച്ചു വിട്ടുപോയ്ത്തൊക്കെപ്പഞ്ഞിയായ് പറത്തിനാൻ
ചലിച്ചു ചിത്തമവനുക്കെന്നതേ പറയാവൂ;
അംബരം വസനമായ് വന്നതുകണ്ടനേര-
മംബരവാസികളും മറ്റുള്ള ജനങ്ങളും

കാണികയം കണ്ടു പരിഹാസമുടംക്കൊണ്ടനേരം
നാണവുംകെട്ട രതിയോടിനാ ംകാട്ടുതേടി
അന്നേരം ദുഷ്ടാമനെ വധിച്ചു നിഷ്ടാമനും
വന്നൊരുകോപംതന്നാൽ ശകവിച്ചവയെല്ലാം
കാമികയം കണ്ണിലാക്കിച്ചമച്ചിതുകാലം
കാമിയാം രാഗംതന്നെ വധിച്ചു വിരക്തനും
ജയിച്ചു വിരക്താദി വിളിച്ചു ജയശംഖും
കളിച്ചു പൂളച്ചൊക്കെ കൈനിലയകംപുക്കു,
ഓടി രാഗാദിസൈന്യം പേടിയോടൊക്കെപ്പോയി
വാടിയ മനസ്സോടു ചൊല്ലിനാരവസ്ഥകയം;
കേട്ടോരു മഹാമോഹമട്ടഹാസവുമിട്ടു
പെട്ടെന്നു പുറപ്പെട്ടനേരത്തു ക്രോധവാൻ പോയ്
നിന്തിരുവടിയിരുന്നരുളീടുകവേണ-
മന്തികേ ദ്വേഷംക്രൂടെ പോരട്ടേ പടയുമായ്
എന്നണത്തിച്ചു പുറപ്പെട്ടിതു പെരുമ്പട
ചെന്നു പോക്കളംതന്നിലന്നേരം വിവേകവും
ചൊല്ലിനാൻ പോക, ശാന്തി! സന്തോഷത്തോടുക്രൂടി
പെല്ലുവാൻ ക്ഷമക്രൂടിപ്പോകെടോ! മടിയാതെ
വന്ദിച്ചു പുറപ്പെട്ടചെന്നു പോക്കളംപുക്കു
നിന്നപ്പോഴം ക്രോധമട്ടത്തീടിനാൻ ദ്വേഷത്തോടെ
അന്നേരം ധൂമ്രാക്ഷമാം കണകയംതന്നാലവൻ
നന്നായി പ്രയോഗിച്ചു, ശരങ്ങളം വരുന്നേരം
സന്തോഷാശ്രുക്കയംകൊണ്ടു തടുത്തോരനന്തരം
സന്താപമില്ലായ്കയാൽ വിറച്ചു മഹാക്രോധം
ചെന്നടുത്തവൻ വില്ലുതന്നാലെ തല്ലീടിനാൻ
മന്ദഹാസമാം ഗദകൊണ്ടങ്ങു തടുക്കയാൽ
കട്ടുപ്പം കലന്നങ്ങു പിടിച്ചു സന്തോഷത്തെ-
ക്കടിക്കുന്നതുകണ്ടു നിന്നോരു ക്ഷമയപ്പോഴം
ചഞ്ചലഹീനംചെന്നു പിടിച്ചു ക്രോധത്തിനെ
പഞ്ചത്വം വരുമാറു ചുഴറിയെറിഞ്ഞുടൻ
വധിച്ചു ദ്വേഷത്തിനെശ്ശാന്തിയുമതുനേരം
പേടിച്ചു ശേഷിച്ചൊരു സേനകളോടീടിനാർ.
എന്നതുകേട്ട മഹാമോഹവും സൈന്യങ്ങളു-

മൊന്നൊഴിയാതേ പുറപ്പെട്ടൊരു കോലാഹലം
കേട്ടതിഭയംപൂണ്ടു മാമുനിമാരും പിന്നെ
കേട്ടൊരു വിണ്ണവരുമെത്തിനാരടവിയിൽ
അന്നേരം നിറഞ്ഞൊരു കൊപ്പരന്ന പെരുമ്പട
മന്ദമെന്നിയേ പാഞ്ഞങ്ങടുക്കുംനേരത്തിങ്കൽ
പെട്ടെന്നു പെരുകീടുമബ്ബിയെത്തടുക്കാനായ്
*മിട്ടാലെന്നപോൽച്ചെന്നു ചെറുത്തു വിവേകവും
അടുത്തിതഹങ്കാരമട്ടഹാസവുംചെയ്തു
പടുതപമേറും മദമാത്സര്യാദികളുമായ്
അടുക്കുന്നതുകണ്ടു ഭക്തിമാൻ തടുത്തപ്പോ-
ളടുത്തോരഹങ്കാരസേനകം പിൻവാങ്ങിനാർ.
അന്നേരമഹങ്കാരം ചൊല്ലിനാൻ ഭക്തിയൊടെ-
"യെന്നുടെ പരാക്രമം നീയറിയുന്നീലല്ലീ?
ആരെടാ! ഞാനല്ലാതെ പാരിലേഴിലുമിഹ
പാരെടാ! പരമാർത്ഥം കേളെടാ! വഴിപോലെ
പരമേശ്വരൻമുൻപായുള്ള ദൈവതങ്ങളും
പരന്മാർ മറുള്ളോരും ദേവകം സമൂഹവും
എന്നുടെയാജ്ഞതന്നെപ്പാലിച്ചീടുന്നു സദാ
മന്നിടത്തിങ്കലുള്ള ജീവകോടികളെല്ലാം".
എന്നരചെയ്തു ലോഭൻമുൻപായ പ്രധാനികം
ചെന്നവർ ചുഴലവും നിന്നു പോർചെയ്തീടിനാർ,
എല്ലാവരോടും പൊരുതീടിനാൻ ഭക്തിയപ്പോൾ
കല്ലോലംപോലെ തടുത്തീടിനാരരികളും
അന്തരീക്ഷങ്ങളായ നരമാരികം തന്നാ-
ലന്തരിക്ഷങ്ങളെല്ലാം നിറഞ്ഞുചമഞ്ഞപ്പോൾ
കണ്ടൊരു വിവേകവും ചൊല്ലിനാനെല്ലാരോടും
ക്രുണ്ടീലേ ഭക്തിമാനെക്കൊല്ലുമേയഹങ്കാരം
ചെല്ലുവിൻ ശമാദികളെല്ലാരും പടയുമായ്
കൊല്ലുവിനരികളെ, വൈകരുതിനിയിപ്പോൾ'
എന്നതുകേട്ടിട്ടിളകീടിനാർ പെരുമ്പട
ചെന്നവർ ചുഴലവും വളഞ്ഞൊരനന്തരം
വജ്രമാംകോട്ടപോലെ വ്യൂഹവുമുറപ്പിച്ചു

* മിട്ടാൽ = കര.

വജ്രമാം ശ്രുത്യസ്ത്രമുടൻ വരിഷം തുടർന്നപ്പോഴാം
അജ്ഞാനം വളർന്നൊക്കെ നിറഞ്ഞ കൊടുങ്കാട്ടിൽ
വിജ്ഞാനാഗ്നികണം ചുറും നടന്നു പിടിപെട്ടു
ദഹിച്ചുകിളരുന്ന കണക്കേ ജ്വലിച്ചപ്പോഴാം
ദഹിച്ചു മദാദികളെന്നതേ പറയാവൂ;
വധിച്ചു ലോഭൻതന്നെബ്ബാലനാം ദയാശീലൻ
വധിച്ചു മദവാനെ,ദ്ദമനുമതുകാലം
വധിച്ചു മാത്സര്യനെഴുമനുമതുകാലം
വധിച്ചു ദുർബുദ്ധിയാമീർഷ്യയേ സന്തോഷവും
വധിച്ചിതസൂയയേ സമചിത്തനുമപ്പോഴാം
വധിച്ചു ദംഭൻതന്നെ,സ്സത്യബുദ്ധിയുമേവം
കല്പാന്തകാലത്തിങ്കലിടികൾപോട്ടുംവണ്ണം-
മുൾഭ്രാന്തുകൊണ്ടു കോപിച്ചെത്തുമഹങ്കാരം
പഞ്ഞിയെദ്ദഹിപ്പിപ്പാൻ പായുന്ന വഹ്നിപോലെ,
നിന്നൊരു വിവേകാദ്രിസൈന്യത്തോടടുത്തപ്പോഴാം
ശലഭംപോലെ പറന്നൊക്കവേ മറഞ്ഞുപോയ്
കലഹംമൂഴുത്തോരു ബോധവാൻ ചെറുത്തുടൻ
നില്ലെടാ! പരമാർത്ഥം ചൊല്ലെടാ!യെന്നോടിപ്പോഴാം
പല്ലുകളെന്തു കടിച്ചീടുന്ന മൂഢാത്മാവേ!
എന്നതു കേട്ടിട്ടഹങ്കാരവുമതുനേരം
വന്നകോപത്തോടടുത്തീവണ്ണമരുൾചെയ്തു
നിന്നുടെ ദുർബ്ബോധമിന്നെന്നോടു തുടങ്ങുകിൽ
നിന്നുടൽ നാ, നരിക്കു ഭക്ഷണമാക്കീടുവൻ
എന്നുടേ ഞാൻഞാൻകണ വരുന്ന, തടുത്താലും,
നിന്നുടലല്ലെന്നാകിലഗ്നിയിൽ ദഹിപ്പിക്ക,
എന്നരുൾ ചെയ്തിട്ടവൻ ദേഹോഹമെന്ന ശരം
നന്നായിജ്ജപിച്ചയച്ചീടിനോരനന്തരം
ജ്വലിച്ചു ശരമേറ്റം ചിരിച്ചിതഹങ്കാരം
വിലക്കീ ബോധവാനും നദേഹാസ്ത്രത്തെപ്പോഴാം
തടുത്തനേരമവനിന്ദ്രിയാസ്ത്രത്തെവിട്ടു
തുടുത്തിതുമപ്പോളനിന്ദ്രിയാഗ്നിഗത്താൽ
പ്രാണാസ്ത്രം പ്രയോഗിച്ചിതഹങ്കാരവും പിന്നെ
നപ്രാണാസ്ത്രത്താലതു ഖണ്ഡിച്ചനേരത്തിങ്കൽ

മാനസാസ്ത്രത്താചെയ്തിതഹങ്കാരവുമപ്പോൾ
നമാനസാസ്ത്രംകൊണ്ടു തട്ടത്തുനിത്തീടിനാൻ,
ബുദ്ധ്യസ്ത്രം പ്രയോഗിച്ചിതഹങ്കാരവും പിന്നെ
ന ബുദ്ധ്യസ്ത്രത്താൽ പൊടിപെടുത്തിതതുമപ്പോൾ,
അന്നേരം കടൽപോലെയാത്തട്ടത്തതിഭക്തി
നിന്നു വന്ദനംചെയ്തിട്ടെടുത്തിതദ്വൈതാസ്ത്രം
പട്ടതപമോട്ടതൊട്ടത്തയച്ചോരനന്തരം
നട്ടക്കംവരുമാറു ജപലിച്ചുകാണായ്തന്നു,
തട്ടത്തുക്രുടായ്കയാൽ ചലിച്ചു ചിത്തമപ്പോൾ
പട്ടതപമൊട്ടു കുറഞ്ഞീടിനോരഹങ്കാരം
ചെറുത്തു പല ദിവ്യാസ്ത്രങ്ങളാലവയൊന്നും
ചെറുത്തീലവൻ തലയറുത്തു പന്താടിനാൻ.
അന്നേരം ഡംഭാദികളോടിനാർ പേടിയോടേ
ചെന്നവർ മഹാമോഹംതന്നുടെയരികിലായ്
വന്നതുകണ്ടു മഹാമോഹവും കോപത്തോടേ
ചെന്നടുത്തതുകണ്ടു തട്ടത്തു വിവേകവും
അന്നേരം ശരവർഷം ചെയ്തിതങ്ങിരുപേരും
മന്നിടം നടുങ്ങുമാറൊന്നൊരു മഹാഘോഷം;
നാസ്തിയാം കണതൊട്ടത്തയച്ചു മഹാമോഹ-
മസ്തിയാം ശരത്തിനാൽ തട്ടത്തു വിവേകവും
നഭാതിയെന്ന ശരമയച്ചു മഹാമോഹം
ഭാതിയാം ശരത്തിനാൽത്തടുത്തുനിത്തീടിനാൻ
പറഞ്ഞു മഹാമോഹംതന്നൊടു വിവേകവും
"ക്രൂരഞ്ഞീലല്ലോ നിന്റെ ദുർമ്മദം ദുരാത്മാവേ!
നാദത്തെക്കേട്ടുമോഹിച്ചെത്തുയും കുതൂഹലാൽ
നാദമാംവഴിയേപോയ് ച്ചാകുന്ന മൃഗങ്ങളും,
സ്പർശത്താൽ വരാഹങ്ങൾ, രൂപത്താൽ ശലഭങ്ങൾ,
രസത്താൽ മീനങ്ങളും, ഗന്ധത്താൽ വണ്ടുകളും,
ചത്തീടുംപോലേ നീയും ചത്തുപോകേണ്ടാ പാഴിൽ
സത്തുക്കൾക്കുള്ള ധർമ്മം കേട്ടാലും പറഞ്ഞിടാം:—
കണ്ണു കാണാതേ ക്രൂപേ പതിപ്പാൻ പോകുന്നോനെ
കണ്ണു കാണുന്നോൻ ചെന്നു വിലക്കി നിത്തീടണം;
നിന്നുടെ മാതാവായ പ്രവൃത്തിതന്റെ പിണ്ഡം

പിന്നെവയ്യതിന്നാരുമില്ലല്ലോ നീയല്ലാതെ
എന്നതുകൊണ്ടു വില്ലും വച്ചിഹ വണങ്ങിപ്പോയ്
ചെന്ന ചൊല്ലുക പിതാതന്നോടീയവസ്ഥകൾ.
എന്നതുകേട്ടു പറഞ്ഞിടിനാൻ മഹാമോഹം
നിന്നൊരു വിവേകത്തോടെതുയും കോപത്തോടെ
തനിക്കു നിജമായ ത്രപം' പദമുപേക്ഷിച്ചു
നിനക്കു ത്രൽ'പ്പദത്തിലിച്ചു ഭവന്നതുമൂലം
വംശവിച്ഛേദം ചെയ്ത മഹാപാപിയാം നിങ്ങൾ
വംശമേ മുടിഞ്ഞുപോമില്ല സംശയമേതും
വാക്കിനും മനസ്സിനുമെത്താതപദാർത്ഥത്തെ
നീക്കമെന്നിയേ നിനച്ചീടിനാൽ വന്നീടുമോ
കായ്കുകാരണത്തോടുമുല്പത്തി, സ്ഥിതി, ലയം
പാരിലിങ്ങനെ വന്ന ജാതരായെന്നാകിലോ
സൌഖ്യദുഃഖാദികളുമറിഞ്ഞു വഴിപോലെ
സൌഖ്യമായ്മാനത്തോടെയിരിക്കുന്നതു മോക്ഷം,
പാൽ പഴം ഭുജിക്കയും കാമിനിമാരും തമ്മിൽ
യാമിനികഴിക്കയും ചെയ്തീടുന്നതു മോക്ഷം,
മോഹനശിബികയാം വാഹനയാനങ്ങളും
മോഹനമായ നല്ല കുടകൾ കൊടികളും
പിടിപ്പിച്ചാലവട്ടം വെൺചമരിയും പിന്നെ-
യടിപ്പിച്ചോരോ വാദ്യജാലത്തിൻ ധ്വനികളും
മോഹനമാകും ഹേമരതങ്ങളണിഞ്ഞൊരു
മോഹനാംഗികൾ ചുറ്റും നൃത്തം ചെയ്തീടുന്നതും
കണ്ടുകണ്ടോരോതരമാകുന്ന ഗാനങ്ങളെ-
ക്കൊണ്ടു മേളിച്ചീടുന്ന നാദമാം ബ്രഹ്മത്തിങ്കൽ
ലയിച്ചു വസിക്കുന്നതല്ലയോ ബ്രഹ്മാനന്ദം
ത്യജിച്ചുകളകൊല്ല, ചൊന്നതു കേട്ടാലും നീ,
ദേഹദേഹികളോടുമിങ്ങനെയിഹത്തിങ്കൽ
മോഹമേറുന്ന ഭോഗം ഭുജിക്കുന്നതു മോക്ഷം;
അല്ലാതെ വേറെയുണ്ടെന്നുള്ളോരു മോഹം ഞാനോ
ചൊല്ലീടാം കാനൽജലബ്ഭ്രാന്തിപോലറിഞ്ഞാലും,
കരസ്ഥമായ നല്ല പായസമുപേക്ഷിച്ചു
തരത്തിലൊഴുകീടും ജലത്തെപ്പാനംചെയ്യാൻ

കരത്തിൻ മുരടതിനായുന്നകണക്കിനെ
സ്മരിച്ചീടുന്ന മോഹം നിനക്കെന്നറിഞ്ഞാലും,
നമ്മുടെ പിതാമഹനാകിയ സർവേശ്വരൻ
തന്നുടെ പദമല്ലോ നിനച്ചീടുന്നു നിങ്ങളം
അമ്മയാം മഹാമായതന്നുടെ വംശംതന്നാ-
ലിന്നു ബദ്ധനായ് ശിങ്കികളിച്ചീടുന്നു സദാ
ചൊല്ലീടാമിനിയും കേൾ നല്ലതു നിങ്ങൾക്കെന്നാൽ
വല്ലതെന്നാലും നിങ്ങൾ വംശാഭ്രതന്മാരല്ലോ
ഇന്നവരുടെ പദം ലഭിച്ചോരുണ്ടോ പാരി-
ലിന്നവ ശശശൃംഗം തന്നൊടങ്ങുപമിക്കാം;
എന്നതുതന്നെയല്ല താതയും തന്തയുമുണ്ടോ
മന്നിടംതന്നി,ലൊരു ബന്ധുക്കളവനുണ്ടോ
നീതിയും നിലയുണ്ടോ നിർഗ്ഗുണനല്ലേയിവൻ
ജാതിഭേദവുമുണ്ടോ നന്നായോർത്തുകണ്ടാലും,
എന്നതുകൊണ്ടു നിങ്ങളടങ്ങിക്കൊൾക നല്ല
എന്നാലിന്നൊരു ദേശം തന്നീടാം പാർത്തിടുവിൻ''
എന്നതുകേട്ടു ബോധമറ്റുള്ള ചൊല്ലീടിനാൻ
''നന്നുനന്നെടോ! നിന്റെ ദുർമ്മോഹം ദുരാത്മാവേ!
നാഴികയ്ക്കൊരുജന്മമെടുക്കും പരിഷക-
ളിഴിയിൽ പലതുണ്ടാമെന്നതുപോലെ നിങ്ങൾ
നിത്യോല്പത്തിയും സ്ഥിതിലയങ്ങളും ചെയ്യുന്നിലെ?
സത്യത്തെ മറന്നല്ലേയിരുന്നീടുന്നു സദാ
സാരമേയങ്ങളസ്ഥികടിക്കുംകണക്കിനെ
സാരമെന്നോർത്തു നിങ്ങൾ വിഷയം ഭുജിക്കുന്നു.
ക്ഷുദ്രാനന്ദവും ബ്രഹ്മാനന്ദവുമേവമെന്നു
ക്ഷുദ്രന്മാരായ നിങ്ങളെങ്ങനേയറിയുന്നു?!!''
ഇത്തരം പറഞ്ഞുനിന്നീടുന്ന നേരത്തിങ്കൽ
സത്വരം സമ്പുദ്ധി കൊന്നിതു ഡംഭൻതന്നെ
ആയതുകണ്ടു മഹാമോഹവുമതുനേരം
മായയാം ശരമാരിപൊഴിച്ചുതുടങ്ങിനാൻ
ഒന്നിനൊന്നൊപ്പം പ്രയോഗിച്ചിതു വിവേകവു-
മന്നവൻ ശരമന്തമയച്ചോരനന്തരം
അനന്തം ശരങ്ങളാൽ തടുത്തു വിവേകവും

ആദിയാം ബാണങ്ങളെയ്തീടിനാനവനപ്പോ-
ളനാദിശരങ്ങളാൽ തട്ടത്തുനിത്തീടിനാൻ
അസത്യമനിത്യമാം ശരങ്ങാം പ്രയോഗിച്ച
സത്യനിത്യമാംബാണംകൊണ്ടങ്ങു തട്ടക്കയായ്
ആശയാകുന്ന ശരമയച്ച മഹാമോഹം
നിരാശാശരത്തിനാൽ ഖണ്ഡിച്ച വിവേകവും
ഭിന്നമാം ബാണമയച്ചീടിനാൻ മഹാമോഹം
ഭിന്നമാക്കിനാനവ,നഭിന്നശരത്തിനാൽ
അകമ്മമധമ്മമാം ബാണമെയ്തതുനേരം
നകമ്മശരത്തിനാൽ തട്ടത്തു വിവേകവും
അശുദ്ധമജ്ഞാന്മാം കണകാം തൂകീടിനാൻ
ശുദ്ധവിജ്ഞാനാസ്ത്രത്താൽത്തട്ടത്തുവിട്ടശേഷം
അനേകശരവർഷംചെയ്തിതു മഹാമോഹ-
മേകമാം ശരത്തിനാൽ നശിക്കിയിട്ടീടിനാൻ
ശൂന്യമാം ശരമെടുത്തയച്ചാനവനപ്പോൾ
പൂർണ്ണമാം ശരത്തിനാൽ പൊടിച്ചുകളഞ്ഞവൻ
ബഹിർഭൂതിയാം ശരമയച്ച മഹാമോഹ-
മന്തർഭൂതിയാം ശരംകൊണ്ടങ്ങു തട്ടത്തുടൻ
അടുത്തു സ്വയംജ്യോതിസ്സാകുന്ന മഹാബാണ-
മെടുത്തു വിവേകവുമയച്ചോരനന്തരം
ജ്വലിച്ച സ്വപ്രകാശം ചലിച്ച മഹാമോഹം
ജ്വലിച്ച തേജസ്സിങ്കൽ ലയിച്ചെന്നതേ വേണ്ടൂ.
ജയിച്ച വിവേകാദിയുദിച്ച പ്രഭാകരൻ
കുളിച്ച നിത്യകർമ്മം കഴിച്ച ഭക്തിപൂർവ്വം
ഇരുന്നിതെല്ലാപേരും പരന്ന സഭതന്നിൽ
വരുന്നതിനിമേലിലെന്തെന്നതോർത്തുചൊന്നാൻ
നമ്മുടെ ജനകന്റെ വരവുണ്ടിനിയിപ്പോൾ
നമ്മാലെന്താവതെന്ത ചിന്തിപ്പിനെല്ലാപേരും
എന്നതുകേട്ട ബുദ്ധി, മന്നവൻതന്നോടപ്പോൾ
വന്ദനംചെയ്തു പറഞ്ഞീടിനാൻ സഭാന്തരേ
മാനമേറീടും മനോരാജനമിതുകാലം
മാനിച്ചീടാതെ നമ്മെ ദ്വേഷിപ്പാനെന്തു ന്യായം
ദുഷ്ടരാം മഹാമോഹം മുമ്പായോരസുരരെ

നഷ്ടമാക്കേണമെന്നു നമ്മോട്ടു പറഞ്ഞീലേ
അല്ലാതെ കോപിച്ചിങ്ങുവന്നീടിലവനെയും
കൊല്ലണം നമുക്കെന്നാലതിനുണ്ടുപായവും
ഇന്നിനി നാമല്ലാതെ മറെറാരാശ്രയമുണ്ടോ
എന്നതുകൊണ്ടു ചെന്നു കാണുന്നതല്ല യോഗ്യം,
എന്നതുകേട്ടു പറഞ്ഞീടിനാൻ വിവേകവു-
മിന്നൊരു വൈഷമ്യമുണ്ടായതു കേട്ടീടുവിൻ,
പ്രവൃത്തിവശഗതനാകിയ പിതാവിൻെറ
പ്രവൃത്തിയറിഞ്ഞിട്ടു പോകണം നമുക്കെന്നാൽ
ഭക്തിമാൻതന്നെ ശ്രദ്ധപോകട്ടേ പിതാവോട-
മുക്തമായെന്നാൽ പിന്നെ യുക്തമായതു ചെയ്യാം
എങ്കിലുമവൻ വരും വഴികൾ തടുക്കണം
ശങ്കയെന്നിയേ പോക വിരക്തരാദികളെല്ലാം
ഭ്രമം വഴി തടുത്തീടുക വിരക്തരാദി
പാദമാം വാച്യങ്ങളാൽ പോകെടോ! മടിയാതെ
ഭവിഷ്യന്മാഗ്രം തടുത്തീടുക നിഷ്ണാതാദി
ഭവിഷ്യേ പ്രാരബ്ധാദിയോടു പോകണം നീയും
വർത്തമാനമാം വഴി വരുന്നിതെന്നാകിലോ
നിർത്തിവച്ചെല്ലാപേരുമെത്തുവിൻ മമാന്തികേ,
പോക വൈകരുതൊട്ടും, പോകെടോ ഭക്തിശ്രദ്ധേ!
പാകമായ്പറഞ്ഞാലുമുണ്ടായോരവസ്ഥകൾ
എന്നതുകേട്ടു വന്ദിച്ചെല്ലാരും പുറപ്പെട്ട
ചെന്നു ശ്രദ്ധയും മനോരാജൻെറ പുരിപുക്കു
മന്നവൻ പ്രവൃത്തിയുമൊന്നിച്ചു സദാകാലം
വന്ന മോദത്തോടിരുന്നീടുന്നോരന്തഃപുരേ
കണ്ടു വന്ദിച്ചു കുപ്പിത്തൊഴുതു നില്ക്കുന്നേരം
കണ്ടൊരു നരേന്ദ്രനും വിളിച്ചു സന്തോഷത്താൽ.
എങ്ങുനി,ന്നിവിടെക്കു വന്നകാര്യവും ചൊല്ലു-
യെങ്ങുപോയിരുനാളും വാരായ്കയെന്തുമൂലം?
എന്നതുകേട്ടു പറഞ്ഞീടിനാൻ ഭക്തിശ്രദ്ധ
വന്നപ്പോൾ കാശിദേശേ നിന്നു ഞാൻ മഹാമതേ!
നിന്തിരുവടിയുടെയന്തികേ സദാകാലം
സന്തുജനിച്ചില്ലെന്നാകിൽ സേവിപ്പാ,നെന്നുകേട്ടു-

വന്നൊരു സന്തോഷത്താലാശ്ലേഷമതുംചെയ്തു
മന്നവൻ പറഞ്ഞിതു മന്ദഹാസാനന്തരം
മുന്നമീവണ്ണം കണ്ടു നിന്നെ ഞാനൊരുദിന-
മന്നവന്നോരാനന്ദമിന്നിഹ സഫലമായ്
വന്നതുകൊണ്ടു നീയും പാക്കേടോ പോയീടേണ്ട
എന്നരുൾചെയ്തു വന്നമോദത്താലിരുപേരും
സാരമായൊരുകഥ പറഞ്ഞു സല്ലാപത്താൽ
പാരമാനന്ദംപൂണ്ടങ്ങിരിക്കുകാലത്തിങ്കൽ
പ്രവൃത്തി വെറുത്തു ക്രോധാശയമകംപുക്കു
പ്രവത്തിച്ചൊരു വൃത്തം പറവാനരുതേതും
പ്രവൃത്തിതനയരെ വധിച്ച വൃത്താന്തങ്ങൾ
പ്രവൃത്തിവംശോദ്ഭവന്മാരവർ ശ്രവിച്ചുടൻ
ചാർവ്വാകൻമുൻപായുള്ള മതസ്ഥാളെല്ലാവരും
സാർവ്വമാം നിജനിജസേനകളോടുംകൂടി
സർവ്വജ്ഞന്മാരായുള്ള മന്ത്രികളെല്ലാപേരും
സർവ്വനിന്ദ്യനാം കാപാലികനും നഗ്നൻതാനും
ആർഹതൻ ദിഗംബരൻ ക്ഷപണൻ മുൻപായുള്ള
സർവ്വസൈന്യവും വന്നു വന്ദിച്ചു നരേന്ദ്രനെ
നിന്നപ്പോൾ ചോദ്യോത്തരം കൊണ്ടറിഞ്ഞവസ്ഥകൾ
വന്ന കാരണംകേട്ടു കോപിച്ചു നൃപേന്ദ്രനും
കണ്ടുനിന്നോരു ഭക്തിശ്രദ്ധയുമതുനേരം
മണ്ടിച്ചെന്നടുത്തുടൻ തുടച്ചു മുഖാംബുജം
"മഹത്പദം മനോരാജനാകുംയ ഭവാനിപ്പോ-
ളസത്താമാഭാസത്തെക്കൈക്കൊൾവാനെന്തു ഞായം?
മന്നിടമൊക്കെപ്പരിപാലനംചെയ്തീടുന്ന
നിന്നുടെ തനയന്മാരല്ലാതെ ജഗത്തുണ്ടോ
ആത്മസന്നിധാനത്വംകൊണ്ടല്ലോ നീയുമിപ്പോ-
ളാത്മജന്മാരെജ്ജനിപ്പിച്ചു പാലിച്ചീടുന്നു
നീർപ്പോളപോലെ ജഗദുല്പത്തി,സ്ഥിതി,ലയം
മാത്രമായ്ക്കല്പിച്ചീടും നിന്തിരുവടിക്കിപ്പോൾ
എന്തൊരു സന്താപമുണ്ടായതു നിരൂപിച്ചാൽ
സന്തതമെത്രജീവകോടികൾ മരിക്കുന്നു."
മന്ത്രത്തെക്കൊണ്ടു വിഷമിറക്കും കണക്കിനേ

മന്ത്രിച്ചു ഭക്തിശ്രദ്ധ സന്താപം ശമിപ്പിച്ചു
മന്നവൻ മന്ദമന്ദമുണർന്നു തെളിഞ്ഞുടൻ
വന്ന ചാർവാകൻമുൻ പായുള്ളവരോട്ട ചൊന്നാൻ
"പ്രവർത്തിച്ചീടുന്നതെന്തിനിയെന്നെല്ലാവരും
പ്രവൃത്തിവംശോദ്ഭവന്മാർ നിങ്ങളം ചിന്തിച്ചാലും"
എന്നതുകേട്ടു പറഞ്ഞീടിനാൻ തദുത്തരം
നിന്ന ചാർവാകൻ വന്ന രോഷത്തോടതുനേരം
"കൊന്നോനേക്കൊല്ലേണമെന്നിന്നുള്ള മതമല്ല
നന്ദനന്മാരെന്നാലുമില്ല സംശയമേതും"
"അങ്ങനേയാകയെന്നാ"ലെന്നരുൾചെയ്തനേരം
മംഗലാംഗിയാംതന്റെ പ്രവൃത്തി സഭാന്തരേ
വന്നു മോഹിച്ചുവീണു ചിന്നെയുണ്ടായ ദുഃഖം
ചൊല്ലുവാനരുതാക്കുമെന്നതേ പറയാവൂ.
മന്നവനതുകണ്ടു വന്ന താപരോഷത്താൽ
നന്ദനന്മാരെ വധിച്ചീടുവാനൊരുമിനാൻ
അന്നേരം ഭക്തിശ്രദ്ധ മന്നവൻസവിധേ പോയ്
വന്ദനംചെയ്തു പറഞ്ഞീടിനാൾ മന്ദം മന്ദം
"എന്തിനായ് തുടങ്ങുന്നു നിന്തിരുവടിയിപ്പോൾ
ചിന്തിച്ചുവേണം കാര്യാരംഭമെന്നറിഞ്ഞീലേ,
പണ്ടൊരു നാരീമണിക്കുണ്ടായിതൊരുസുതൻ
കണ്ടാലുമതുപോലെ നകുലിക്കൊരു ശീഘ്ര
കണ്ടെട്ടത്തതിനേയുമൊന്നിച്ചു വളർത്തവൻ
കൊണ്ടാടിപ്പാലിച്ചീടും കാലത്തങ്ങൊരുദിനം
ആലസ്യമെന്യേ പരിപാലനം ചെയ്തീടുവാൻ
ലീലയായ് നകുലിയേയേല്പിച്ചു മാതാവു പോയ്
വേലകളോരോതരം ചെയ്തുചെയ്തനന്തരം
ബാലകനുറങ്ങിയനേരത്തങ്ങൊരു നാഗം
കടിപ്പാനടുത്തതു കണ്ടൊരുനകുലിയും
കടിച്ചുകൊന്നു ചോരയൊഴുക്കീട്ടതിദ്രുതം
അമ്മയേക്കാണ്മാനായിച്ചെന്നതുകണ്ടനേരം
നന്ദനൻതന്നെക്കൊന്നെന്നോർത്തവളതിവേഗാൽ
അടിച്ചു, തവഘാതംകൊണ്ടു കാലന്തൂർപുക്കാൾ,
മടിച്ചീടാതേ ചെന്നങ്ങെടുത്തു കുമാരനേ

ഉണർന്നേരമറിഞ്ഞീടിനാളവസ്ഥകം
പിണഞ്ഞെടുംഖമിന്നു പറഞ്ഞാലൊടുങ്ങുമോ
യാതൊരുകായ്യം പ്രവർത്തിക്കേണമെന്നാകിലു-
മാദിയേ നിരൂപിച്ചു കല്പിച്ചീടണം പ്രഭോ!
അനന്തതല്പേ പള്ളികൊള്ളുന്നോരനന്തശ-
നനന്തജന്മമെടുത്തീടുന്ന കൃപാംബുധി
ദുർജ്ജനങ്ങളെശ്ശിക്ഷിച്ചടക്കി സ്ഥിതിചെയ്യും
സജ്ജനപരായണൻ ദ്വാപരയുഗത്തിങ്കൽ
ദേവകം പ്രാർത്ഥിക്കയാൽ ദേവകീതനയനായ്
ദേവനും യദുവംശേ ജാതനായതിൻശേഷം
കാമിനിമാരിൽ ജനിപ്പിച്ചിതു സുതന്മാരെ
കാമലാഭങ്ങളൊക്കെ വന്നതിനനന്തരം
വർദ്ധിച്ചു പുത്രന്മാരും പൌത്രന്മാരനവധി
വർദ്ധിച്ചു വൈരമവർവാഴുന്ന കാലത്തിങ്ക-
ലുണ്ടായി മഹോദയമക്കാലം സ്നാനത്തിനായ്
കൊണ്ടാടിപ്പുറപ്പെട്ട പുത്രപൌത്രാദിയോടും
അന്നവർതമ്മിൽപ്പൊരുതൊക്കവേ മരിച്ചനാ-
ളുന്നുണ്ടോ വാസുദേവൻ പോരിനായൊരുമ്പെട്ടു?
എന്നതുതന്നെയല്ല നിന്ദിക്കും മഹാജനം
വന്നീടും മഹാപാപം ചൊന്നാലിന്നൊടുങ്ങുമോ"
എന്നെല്ലാം പറഞ്ഞുനിന്നീടുന്ന നേരത്തിങ്കൽ
വന്ദിച്ചു കാപാലികനീവണ്ണമുണർത്തിച്ചു:—
ഇന്നു ഞാനേകൻചെന്നു ജയിച്ചുവരാമല്ലോ
ഇന്നാരും ദുഃഖിക്കരുതെന്നരചെയ്യു വേഗാൽ
നടന്നു കാപാലികൻ തുടർന്നു ശിഷ്യന്മാരും
കടന്നു ഗ്രാമാദികം കാശീദേശത്തു ചെന്നു
മന്ദമെന്നിയെ വിവേകാശ്രമമകംപുക്കു
ചെന്നതുകണ്ടു മാനിച്ചിരുത്തീ വിവേകവും
"ചോളദേശത്തുനിന്നുവരുന്നു ഞാനുമിഹ
കേളതിനൊരുബന്ധമുണ്ടതും ചൊല്ലീടുവൻ;
കന്യകാരത്നം പരിപക്വമാം കാലത്തിങ്കൽ
മന്നവന്മാരെ സ്മരിച്ചീടുന്ന കണക്കിനേ,
എന്നെ നീ നിനയ്ക്കയാൽ വന്നു ഞാൻ സുപമണേ!

ഇന്നിനി ശ്രവിച്ചാലുമന്തയ്യാഗമാം നൃപ
കന്യകമാരച്ചെന്ന മാലവയ്ക്കയല്ലാതെ
കന്യകമാരങ്ങോട്ട ചെല്ലുമാറുണ്ടോ പാരിൽ
പങ്കജകോരകങ്ങൾ വിട്ടന്നീടേണമെങ്കിൽ
പങ്കമെന്നിയേ സൂര്യനുദിച്ചീടണം മുദാ,
രാഗദ്വേഷാദികളെ വധിച്ച നിങ്ങളിപ്പോൾ
രാഗവുമെന്മേൽവച്ച ധ്യാനിക്കനിമിത്തമായ്
വന്ന ഞാൻ തവാന്തികേ, വന്നിടാ പുനർജ്ജന്മ-
മിന്നിനി മന്ത്രം ജപിച്ചീടേണമെല്ലാവരും."
എന്നതുകേട്ടുചിതായ വന്ദനം കൃപാ ഗുരു-
തന്നെയും യഥായോഗ്യം പൂജിച്ച വഴിപോലെ
ഇരുന്ന ദിനംപ്രതിയോരോരോ ഗ്രഹംതന്നിൽ
നിരന്ന സന്തോഷത്താൽ വരുന്ന ശിഷ്യന്മാരും,
ഭക്തിശ്രദ്ധയില്ലാത്തകാരണാൽ മദിച്ചേററ-
മുക്തമായിതു മതഭേദംകൊണ്ടെല്ലാവരും.
ശക്തിയുക്തമാം ദൈവതമതങ്ങൾ പിടിപെട്ട
ശക്തന്മാർ തമ്മിൽത്തല്ലു തുടന്നകാലത്തിങ്കൽ,
അറിഞ്ഞു ബോധവാൻതാൻ ശ്രദ്ധയെ വിളിച്ചുടൻ
പറഞ്ഞു ഭക്തിശ്രദ്ധേ വരുത്തിയവിടത്തിൽ
"അറിഞ്ഞീലല്ലോ നീയു,മെന്തൊരു കോലാഹലം
പറഞ്ഞീടുവാൻതന്നെ നാണമാകുന്നിതിപ്പോൾ
രജ്ജുസർപ്പഭ്രാന്തിയാം പേപിടിച്ചൊരു പുമാൻ
രജ്ജുവെക്കാട്ടിസ്സർപ്പഭ്രാന്തിയുണ്ടാക്കുംപോലെ
തന്നുടെ വിവേകാദിതന്നുടേ സവിധേപോയ്
നിന്നൊരു കാപാലികൻ ചൊന്നതൊക്കെയും കേട്ട
പാതിവ്രത്യവും ഭേദാഭേദവുമില്ലാതായി
ജാതിഭേദവും ഗുരുലഘുത്വമതുമില്ല
ചെന്നാലും നീയുംക്രൂടെയവിടയ്ക്കിപ്പോൾത്തന്നെ
എന്നാലിന്നതുകൊണ്ടു നല്ലതേ വന്നുകൂട്ട
അല്ലെന്നാൽ നശിച്ചീടുമില്ല സംശയമേതും
നില്ലാതെ നടന്നാലും വൈകരുതിനിയിപ്പോൾ"
എന്നതുകേട്ട ഭക്തിശ്രദ്ധയുമതുകാലം
മന്നവനാകും വിവേകാദിക ൦ ഗ്രഹംതോറും

ചെന്നതിഗ്രഹമായി വസിക്കുംകാലത്തിങ്ക-
ലന്നൊരുദിനം വിവേകാശ്രമമകംപുക്കു
ചെന്നൊരു ബോധവാനെക്കണ്ടൊരു വിവേകവും
മന്നവൻ കൈയുംപിടിച്ചിരുന്ന സല്ലാപത്താൽ
വന്നൊരു കാപാലികൻതന്നുടേ പരമാത്മ-
മിന്നിനി നിങ്ങൾക്കറിഞ്ഞീടുവാൻ പറഞ്ഞീടാം
"മുന്നമങ്ങൊരുനാരി പെറുണ്ടായൊരു ശിശു
തന്നുടെ പിത്തക്ഷോഭം പോക്കുവാനൊരു പൊടി-
കൊടുപ്പാനപ്പംകാട്ടി വിളിക്കും കണക്കിനെ
പടുത്വമോടു വേദമന്ത്യാഗമുണ്ടാക്കി-
യെന്തുപോലതുമെങ്കിൽ ചൊല്ലീടാം കേട്ടീടുവിൻ,
സന്താപംവളമിട്ടു വളക്കും വയൽപോലെ,
ഫലത്തെയിച്ഛിച്ചല്ലോ വേലകൾ ചെയ്തീടുന്ന
ഫലത്തെയെടുത്തവർ ത്യജിക്കും കച്ചിൽപോലെ
കർമ്മങ്ങളിച്ഛിക്കുമാറില്ലല്ലോ മഹാജനം
കർമ്മങ്ങൾ ജന്മത്തിനു ഹേതുവാകയിനാലേ
എന്തിപ്പോൾ കാപാലികൻതന്നുടെ പദത്തിങ്കൽ
സന്തതം നമസ്കരിച്ചീടുന്നതെന്തു ഞായം?
പ്രവൃത്തിവംശോദ്ഭവന്മാരിലേകനാമിവൻ
പ്രവർത്തിച്ചീടും കർമ്മമുൽകൃഷ്ടമെന്നാകിലും
നികൃഷ്ടം നമുക്കതു യോഗ്യമല്ലെടോ സഖേ!
നികൃഷ്ടനാകുമിവൻതന്നെബ്ബന്ധിച്ചീടണം,
നാലുപേരുണ്ടു വേഷധാരിയാം ഗ്രുവീശ്വരാൻ
നാലിലേകനെന്നിക്കി മൂന്നുകള്ളന്മാരെടോ!"
അന്നേരം ഭക്തിശ്രദ്ധോ വിളിച്ചു വിവേകവും
ചെന്നീടു പിതാവിന്റെ സവിധേ, പോയശേഷം
ഉണ്ടായോരവസ്ഥകളൊന്നൊഴിയാതെ നീയും
കണ്ടവണ്ണമേ പറഞ്ഞീടുക മടിയാതെ.
എന്നതുകേട്ട ശ്രദ്ധ പറഞ്ഞു സമസ്തവും
വന്നൊരു കാപാലികൻതന്നെയുമറിഞ്ഞുപോൽ
എന്നതുകേട്ട കാപാലികനും ശിഷ്യന്മാരും
വന്ന പേടിയോടോടിയൊളിച്ചാരെന്നേവേണ്ടൂ.
അക്കാലം വധിച്ചിതു നിവൃത്തി പ്രവൃത്തിയെ

തല്ക്കാലം ക്ഷോഭംകൊണ്ടന്നാമനോരാജനപ്പോൾ
മൌനമാം ദീപോപാധിയസ്രുത്തെ പ്രയോഗിച്ച
വംശമേ നശിപ്പാനായ് ജ്വലിച്ച മഹാബാണം,
കണ്ടതിഭയംപൂണ്ടു വിവേകാദികളെല്ലാം
മണ്ടിപ്പോയാനന്ദാബ്ധിതന്നിൽ വീണതുനേരം
ചെന്നിതു ബാണം ദഹിച്ചീടുവാനവിടെയും
മന്നവൻ വിവേകാദിയോടിനാരവിടേന്നും
ദഹിച്ച ജീവോപാധി മൂന്നുമന്നേരം ബാണം
ദഹിച്ചിതീശോപാധി മൂന്നുമക്കാലമപ്പോൾ.
പിന്നെയുമെരിഞ്ഞണഞ്ഞീടിന ശരംകണ്ടു
തന്നുടെ പിതാമഹനാകിയ സർവ്വേശ്വരൻ
തന്നുടെ ഗൃഹംപുക്കനേരത്തങ്ങവിടെയും
ചെന്നതുകണ്ടെല്ലാരുമുഴന്നു പ്രഭവശാൽ
"ചതിച്ചീടൊലാ മഹാമായയാം മാതാവേ! നീ
വഹിച്ചീടണ"മെന്നു നമിച്ച ഭക്തിപൂർവ്വം
കൃതിച്ച തുയ്യാതീതേ ഗമിച്ച വിവേകാദി
ലയിച്ച സ്വയംപ്രകാശത്തിലക്കാലമപ്പോൾ
ജ്വലിച്ച ബാണംചെന്നു ലയിച്ച സപ്രകാശേ
ലയിച്ച മനോരാജൻ മായയാം മാതാവിങ്കൽ
ഉദിച്ചാരാദിത്യന്മാർ ദഹിച്ച ചരാചരം
ലയിച്ച പൃഥ്വിയിങ്കലക്കാലം പൃഥിവിയും
ദഹിച്ച സൂര്യാഗ്നിപോയ് ശേഷനെപ്പിടിപെട്ട
ദഹിച്ച സൂര്യന്മാരും ശേഷന്റെ വിഷാഗ്നിയിൽ
ലയിച്ചഗ്നിയിൽ പൃഥ്വി ലയിച്ചഗ്നിയിലപ്പും
അഗ്നിയങ്ങനിലങ്കലനിലൻ വ്യോമത്തിലും
ലയിച്ച സ്ഥൂലഭൂതം സൂക്ഷ്മത്തിലതുകാലം
ലയിച്ച പ്രകൃതിതൻ സാത്വികേ പുണ്യകർമ്മൽ
ലയിച്ച പാപകർമ്മം താമസഗുണത്തിലും
ലയിച്ച മിശ്രകർമ്മം രാജസഗുണത്തിങ്കൽ
ലയിച്ച സച്ചുരേണ മെഴുകിലെന്നപോലെ
ലയിച്ച സമഷ്ടിയായ് പ്രകൃതി ഗുണത്രയേ
ജ്വലിച്ച ദഹിച്ചുപോയ് ലയിച്ച തുയ്യത്തിങ്കൽ
ലയിച്ച പ്രകൃതിയുമെന്നതേ പറയാവൂ.

പണ്ടൊരു വന്ധ്യാപുത്രൻതന്നുടെ തനയനാ-
യുണ്ടായി സ്ഥാണുപുമാൻ ഗന്ധർവ്വനഗരത്തിൽ
ഉണ്ടാക്കീടിനാൻ ശുക്തിരജതമായ മാല
പണ്ടാരും വെള്ളിമാലയുണ്ടാക്കീട്ടുണ്ടോ കണ്ടു?
എന്നതുതന്നെയല്ലായവന്റെ വിദശ്ചത
ചൊന്നാലിന്നൊട്ടുമോയെന്നതുപോലെ ഞാനും
ചൊന്നതോരപരാധം, ക്ഷമിക്ക മഹത്തുക്ക-
ളിന്നു ഞാൻ നമിക്കുന്നേൻ സജ്ജനപാദാംബുജം
എന്നെല്ലാം പറഞ്ഞുപോയ് മറഞ്ഞു കിളിപ്പൈത-
ലെന്നതുകൊണ്ടു "മോക്ഷദായക"മിതിന്നു പേർ.

ഇതി മോക്ഷദായകപ്രകരണം സമാപ്തം.

MUL
044953

LIBRARY
25 JAN 1946
MADRAS

B 27 H

MOKSHADAYAKAM

032:1K65:5 F6

Indic Digital Archive Foundation

gpura.org